

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primor

1 0 -08- 1992

7096 AA
OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

dnevnik

IT
Montecchi 6 - PP 599
(040) 7796-600
30894 PD I
10/772418

A
id 24 maggio 1
J1) 533382-535723
fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 183 (14.274)

Trst, sobota, 8. avgusta 1992

Pod pritiskom javnega mnenja se je svetovna politika znašla v zagati Vse več zahtev po posredovanju zaradi srbskih taborišč v BiH

Še vedno pa mednarodne organizacije le razpravljajo in odlašajo z učinkovitejšimi ukrepi
Vojaško posredovanje sta včeraj predlagala tudi ameriška židovska skupnost in Ankara

LJUBLJANA — Med grozljivimi vestmi, ki prihajajo iz Bosne in Hercegovine, so včeraj v svetu najbolj odjeknile reportaže televizije CNN o muslimanskih zapornikih v taboriščih na severu države. Britanski novinarji, ki so bili v taboriščih Omarska (na sliki AP) in Trnopolje, so izjavili, da so zaporniki podhranjeni in da jih mučijo. Da so »nekateri muslimanski zaporniki v nekaterih srbskih taboriščih« res podhranjeni, je potrdil tudi vodja Srbov v BiH Radovan Karadžić, ki pa je odločno zavrnil vesti o njihovem mučenju. Generalni sekretar predsedstva BiH je zanikal trditve srbske strani, da v delih države, ki so pod nadzorom zakonitih oblasti, obstajajo koncentracijska taborišča. Vse mednarodne organizacije je pozval, naj se o tem prepričajo same. Hkrati pa je predsednik ZRJ Čosić predlagal, naj bi ustanovili mednarodno komisijo pod pokroviteljstvom OZN, ki bi ugotovila

resnico o taboriščih v BiH, na Hrvaškem in v ZRJ.

Velja dodati še to, da je osiješki župan Zlatko Kramarić na tiskovni konferenci povedal, da so tudi na področju okupirane jugovzhodne Slavonije taborišča za nesrbsko prebivalstvo. Kot je izjavil, vse za taborišče v Ovčari in Bogoti, kjer naj bi bilo zaprtih kakih 400 ljudi, v glavnem Hrvatov. Dodal je tudi, da je iz Iloka dobil informacijo, da je tam zelo nevarno, da so Hrvati šikanirani, da stradajo in da jim grozi »prav banalna smrt«.

Ameriški predsednik George Bush je včeraj novinarjem v Colorado Springsu povedal, da je od državnega sekretarja Jamesa Bakerja zahteval, da naj odločno zahteva nujen sprejem resolucije VS OZN, s katero bi bila mednarodna skupnost pooblaščenca uporabiti vojaško silo, če bi bila le-ta po-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Teheran zahteva vojaški poseg v BiH

TEHERAN — Večmesečni napori bosanskohercegoveškega zunanega ministra Harisa Silajdžića so po vsemu sodeč zdramili islamski svet. Pred tedni je predsednik Izetbegović potožil, da je bilo skrajno težko Arabce prepričati o krutosti srbske agresije na Bosno in Hercegovino, ker niso verjeli, da se lahko kaj takega dogaja v omikani in civilizirani Evropi.

Haris Silajdžić je včeraj potkal tudi na teheranska vrata, ki jih je dobil na stečaj odprta. Bosanskega zunanega ministra, ki je končal prestižno koransko univerzo v Kairu, niso dočakali z običajnimi načelnimi izjavami in praznimi obljubami. Na teheranski univerzi se je udeležil petkove molitve, na kateri je pred tisočimi verniki ajatulah Mohamad Emami Kašani, član in glavni poročevalec nazornega sveta iranske ustave, pozval muslimanske države, »naj ustanovijo enotno islamsko armado za osvoboditev BiH«. Vplivni Emami Kašani pa se ni omejil le na ta poziv, preklel je Srbe, jih označil za »divjake« in odgovorne »za pokole muslimanov v Bosni in Hercegovini«. Po njegovem mora Varnostni svet OZN končno uresničiti gospodarske sankcije proti Srbiji, najodločneje pa je ožigosal »moriški molk« mednarodnih organizacij glede tragedije v BiH.

Že pred dvema dnevi je iranski zunanji minister Velajati pismeno zahteval, da Islamska konferenca nemudoma prouči možnost vojaškega posega v Bosni in Hercegovini.

Iran se je torej postavil na čelo protisrbske islamske koalicije, ki sedaj v bistvu združuje le javno mnenje v islamskih državah in ne vlad. Če pa poluradni egiptovski dnevnik Al Ahram navaja, da so bosanskohercegovski Muslimani zaradi Miloševićeve politike uresničevanja Velike Srbije obsojeni, da doživijo enako usodo kot Palestinci zaradi Velikega Izraela, je lahko vsakomur jasno, da prihaja do premikov v vsem islamskem svetu.

Tega se Vatikan dobro zaveda, zato je včeraj v ostrem komunicanju ponovil četrtkove papeževe misli o bosanskohercegovski vojni in poudaril, da je zavestni greh ne storiti ničesar za ustavitev pokola v BiH.

Z včerajšnjo uzakonitvijo vladnega gospodarskega odloka Privatizirali državne družbe V njih brez zastopnikov strank

RIM — V senatu so včeraj uzakonili vladni gospodarski odlok. Zanj so se izrekle sile štiristrankarske koalicije, medtem ko so DSL, SKP, MSI-DN, Rete in zeleni bili proti; vzdržali so se republikanci. Senatorji Severne lige se niso udeležili glasovanja. Oprekali so namreč dejstvu, da je vlada ponovno zahtevala zaupnico.

Uzakonitev odloka je odprla pot za privatizacijo velikih državnih družb, tj. IRI, ENI, ENEL in INA. Te imajo od včeraj nove statute, po novem so se spremenile v delniške družbe. Vodstvene strukture teh organizacij bodo odslej precej skrcene: imele bodo predsednika, pooblaščenega upravitelja in vladnega funkcionarja. Predsedniki omenjenih družb bodo za zdaj še naprej opravljali svoje funkcije, pomembna novost pa je v tem, da v upravnih svetih ne bo predstavnikov političnih strank. Vlada ocenjuje, da bo s privatizacijo družb drastično zmanjšala njihov primanjkljaj (IRI ima trenutno 60 tisoč milijard izgub, ENEL in ENI pa 32 oziroma 23 tisoč milijard), po izračunih naj bi v prvem zamahu pridobila približno 15 tisoč milijard. Zdajšnja privatizacija velikih finančnih družb je le prvi korak k reorganizaciji sektorja državnih soudeležb; zakladni minister Barucci je na-

mreč napovedal, da bo izdelal podroben načrt za osnovno tega sektorja.

V senatu so — z uzakonitvijo odloka — sprejeli tudi ostale predloge vlade. Uzakonili so premoženjski davek na stanovanje in zazidljiva zemljišča: odšteti bo treba 3 promile (za prvo hišo 2) vrednosti nepremičnine, rok za plačilo pa je 30. september. Vrednost davka bodo določili na podlagi novih katastrskih cenitev.

Sprejeli so premoženjski davek na bančne vloge. Odšteti bo treba 6 tisočink vrednosti bančnih oziroma poštinih vog in tekočih računov.

Povišali se bodo prispevki za socialno skrbstvo. Za odvisne delavce bo ta povešek znašal 0,6 odstotka, od januarja prihodnjega leta pa dodatnega 0,2 odstotka. Povišek za avtonomne delavce bo znašal 1 odstotek. Po novem bo treba v obrazec 740 prijavitelj tudi televizor.

Kolkovan papir bo po novem stal 15 in ne več 10 10 tisoč lir. Podvojila se bo tudi taksa za potni list, stanarine pa bosta po novem določala lastnik stanovanja in najemnik ob pomoči združenj, katerim pripadata.

Politični spopad v KD preložili na september

RIM — Pred septembrom sprememb v KD ne bo in na vsedržavnem svetu so politični spopad v stranki odložili za mesec dni. Toda tega odloga vsi niso pozdravili s prevelikim navdušenjem. Luigi Granelli je polemično zapustil Palačo Sturzo, ko je zvedel, da ne bo mogel govoriti, voditelj referendumskega pakta Mario Segni pa je takoj sklical tiskovno konferenco, na kateri je spregovoril o tem, kar je želel včeraj dopoldne povedati pred demokrščanskim parlamentom. Negativno sta preložitev ocenila tudi Marini in Fiori, ki očitno nista bila zadovoljna z razlogi, ki jih je predsednik stranke De Mita navedel, ko je utemeljeval preložitev razčiščevanja v stranki.

Toda na Eur so nekateri kljub vsemu lahko govorili. Martinazzoli, kandidat za Forlanijevega naslednika na mestu tajnika, je zahteval, da se takoj govori o spremembah in naj se takoj razveljavijo vsi vodilni položaji v stranki. Reakcija Forlanija je bila takojšnja: »Sprememba zaradi spremembe lahko prinese le napačne rešitve. Spreminjanje je karakteristika hudiča.« Forlani je tudi zanikal, da bi bila KD v teh mesecih »negibna in pasivna« in dodal: »Vrnili sem tudi svoj mandat. Kaj še hočete od mene?«

Na september pa so tudi preložili razpravo v poslanski komisiji o reformi volilnega zakona o volitvah županov. Do takrat bodo morali rešiti še glavni vprašanja, ki zadevata vlogo strank pri občinskih volitvah in sprejem večinskega volilnega sistema (ali ohranitev proporcionalnega) tudi za mesta.

Tudi v Tržiču se veselijo

Novo bronasto odličje sta Italiji priborila kajakaša Antonio Rossi in Bruno Dreossi iz Tržiča (Telefoto AP)

Medtem ko se je Gregurić sestal s Panićem Šarenic bo novi premier

WALTER ŠKEREK

ZAGREB — Novi mandatar za sestavo hrvaške vlade je inž. Hrvoje Šarenic, dosedanji vodja Tudjmanovega predsedniškega urada. Šarenic bo moral sestaviti vlado do 12. t.m. Izgleda, da bo ministre iskal izključno v vrstah večinske Hrvaške demokratične skupnosti (HDZ). Novi mandatar je na Hrvaškem poznan kot uspešen gospodarstvenik in odličen organizator. V novi vladi bi moral sedeti še dosedanji podpredsednik vlade Mate Granić, dosedanji minister brez listnice Mladen Vetrš ter direktor INE Nikica Valentić. Medtem se je »stari premier«

Franjo Gregurić v Budimpešti s srbskim kolegom Panićem domeni za zamenjavo vseh vojnih ujetnikov po načelu vsi za vse. Do zamenjave bi moralo priti 14. avgusta pri Nemetinu, takrat bo ponovno svobodno zadihalo 1.500 oseb. Po povratku v Zagreb je vidno zadovoljni Gregurić med drugim dejal: »Vodstvo nove Zvezne republike Jugoslavije je do danes po svetu dajalo veliko obljub. Zdaj imajo priložnost, da pokažejo ali mislijo resno, ali so se samo širokoustili.« Pogovori v Budimpešti so potekali pod pokroviteljstvom mednarodnega Rdečega križa.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ob posredovanju italijanskega zunanjega ministrstva, Zimbabveja in Cerkev Mozambiška vlada in gibanje Renamo nadaljujeta pogajanja o narodni spravi

RIM — Mozambiški predsednik Joaquim Chissano in voditelj gibanja Renamo Afonso Dhlakama (na sliki AP) sta včeraj podpisala skupno izjavo, v kateri sta se obvezala, da bosta do 1. oktobra zaključila mirovna pogajanja. Pri podpisu so bili navzoči italijanski zunanji minister Colombo, njegova kolegica iz Bocvane Chiepe in predsednik Zimbabveja Mugabe; skupna izjava naj bi bila temelj za sklenitev šestnajstletne državljanske vojne v bivši portugalski koloniji. Šef italijanske diplomacije je izjavil, da je podpis izjave pomemben korak k spravi, skratka dejanje, ki je lahko zgled za ostala žarišča napetosti, začeni za bivšo Jugoslavijo.

S podpisom izjave se vlada v Maputu obvezuje, da ne bo uvajala pravnih norm, ki bi bila v nasprotju z mirovnim procesom, medtem ko se gverilsko gibanje — brž ko bo stopilo v veljavo premirje — odreka uporabi sile. Obe strani priznavata posredniško vlogo mednarodnih organizacij, v prvi vrsti OZN.

Podpis skupne izjave je rezultat dvoletnih mirovnih prizadevanj. Največ zaslug so pri tem imeli posredniki, to pa so predsednik Zimbabveja Robert Mugabe, bivši podtajnik pri italijanskem zunanjem ministru Mario Raffaelli, verska skupnost Sant'Egidio in nadškof iz Beire Jaime Goncalves.

Prvi rezultat mirovnega procesa je bil decembra 1990; obe strani sta takrat, po treh krogih pogajanj, podpisali prvi protokol o delni ustavitvi ognja in ustanovitvi skupne mešane komisije. Do nadaljnega koraka k spravi je prišlo oktobra lani, sprejetjem t.i. protokola o temeljnih pravicah. Marca letos sta obe strani določili kriterije za izvedbo volitev, medtem ko sta prejšnji mesec prizgali »zeleno luč«, s katero sta odobrili varen prihod mednarodne humanitarne pomoči. Pred tremi dnevi sta se voditelja obeh strani prvič neposredno sestala, prav to pa je dokončno odprlo pot za podpis omenjene skupne izjave.

Nova skupina inšpektorjev OZN prispela v Bagdad

BAGDAD — V iraško prestolnico je včeraj prispela nova ekipa 22 inšpektorjev OZN, ki imajo nalogo, da odkrijejo morebitno preostalo balistično orožje na iraškem ozemlju. Prvič doslej skupino vodi ruski predstavnik Nikita Smidovič, do njenega prihoda pa je prišlo dan po novih napetostih, ki jih je povzročila iraška odločitev, da inšpektorjem OZN ne dovolijo dostopa do iraških ministrstev.

Vodja skupine Smidovič je ob prihodu izjavil, da se je zanj OZN odločila brez pritiska Iraka. Poudaril je še, da Rusija, ki je bila pred zalivsko vojno glavni iraški dobavitelj orožja, zdaj v celoti podpira vse resolucije, ki jih je varnostni svet OZN sprejel v zvezi z Irakom.

Suša dramatično pesti Štajersko težave so tudi v drugih krajih

MARIBOR — Slovensko Štajersko, kjer so doslej že nekaj poletij zapovrstjo kmetijem povzročale veliko skrb in škode nevihte s točo, proti kateri v Sloveniji še ni dovolj učinkovitega sistema obrambe, je v letošnjem nenavadno vročem poletju prizadela močna suša. V Pomurju, ki velja za žitnico Slovenije, v vinorodnih Slovenskih gorah, v lapornatem svetu Haloz, na prdnatem in rodovitnem Dravsko-ptujskem polju in drugod v severovzhodni Sloveniji ni omembe vredno deževalo vso drugo polovico julija, težko pričakovane dežja pa Štajerci niso dokačali niti v začetku avgusta, ko so se temperature povzpele na 32 in celo 35 stopinj Celzija, kar je za ta del Slovenije precej neobičajno. Na Štajerskem takšne poletne vročine in suše kakor v letošnjem poletju menda ni bilo že 35 let.

Suša je že doslej povzročila na poljih ogromno škodo, najbolj pa je prizadela posevke koruze in sladkorne pese. Strokovnjaki ocenjujejo, da bo pridelek koruze na Štajerskem letos za polovico manjši kakor v lanskem letu, v Pomurju pa kmete, ki so se jim začeli posevki koruze sušiti, celo pozivajo, da ko-

ruzo predčasno pospravijo in uporabijo za siliranje, saj bo v nasprotnem primeru škoda še večja. Koruzo v zrnju bodo morali kmetje v Pomurju jeseni pač kupiti.

Močno so prizadeti tudi travniki, kjer je trava tako suha, da še za pašo ne zadostuje več. Druge trave oziroma, kakor ji na Štajerskem pravijo, »otave« letos očitno ne bo, zato bodo živinorejci prisiljeni jeseni in pozimi živinsko krmo odkupovati. Glede na gospodarsko krizo, ki je močno udarila »po žepu« tudi slovenskega kmeta, mnoge živinorejce skrbi, da bodo morali zmanjšati črede, kar bi dolgoročno gledano probleme slovenskega kmetijstva še povečalo.

Zaradi suše bo letos v Sloveniji manjši tudi pridelek vina in sadja, saj so vinogradi in sadovnjaki od suše že doslej precej prizadeti. Zaradi pomanjkanja vode domala povsod v Sloveniji je prepovedano tudi zalivanje vrtov. Škoda, ki jo suša povzroča na vrtovih prav tako ni zanemarljiva, saj zadnja leta vse več delavcev in drugih zaposlenih razbremenjuje svoje »družinske proračune« tako, da si v teh kriznih časih, ko prejemajo skromne plače

in še te neredno, velik del hrane pridelajo na vrtovih in vrtičkih, ki na periferijah mest rastejo, kot gobe po dežju.

V številnih krajih na Štajerskem je v prvih dneh avgusta zmanjkalo tudi pitne vode, ki jo sedaj s cisternami po vaseh razvažajo gasilci. Samo v okolici Maribora so gasilci v minulem vikendu razvozili preko 600 tisoč litrov pitne vode, še huje pa je z vodo v nekaterih vaseh v Pomurju in na Goriškem ob madžarski meji, kjer nimajo več vode niti za napajanje živine.

Podpredsednik slovenske vlade Herman Rigelnik je nedavno napovedal, da bo po ocenah slovenske vlade gospodarska kriza v Sloveniji dosegla svoje »dno« ravno v letošnji jeseni. Vsem težavam, ki jih bo potemtakem prinesla jesen, se sedaj pridružujejo tudi problemi, ki bodo nastali, ker bo zaradi suše močno zmanjšana proizvodnja hrane v »največji slovenski tovarni na prostem« - v poljedelstvu. Zaradi suše bodo jeseni med tistimi, ki jim bo morala na pomoč priskočiti slovenska vlada, tudi slovenski kmetijci, ob tem pa bo Slovenija zagotovo prisiljena uvoziti več hrane kakor je bilo predvideno. (NIA)

V Pulju je umrl Antonio Borme

PULJ — Za posledicami srčnega infarkta je v četrtek zvečer v puljski bolnišnici umrl Antonio Borme, predsednik Unije Italijanov in eden od ljudi-simbolov italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem. Bormeja so v bolnišnico pripeljali že v soboto, težave s srcem pa je imel tudi teden dni poprej.

Rodil se je v Trstu leta 1921 v družini, ki je bila po rodu iz Rovinja, kamor se je leta 1924 tudi vrni-

la. Tam je opravil tudi obvezno šolanje, na padovski univerzi pa je leta 1943 diplomiral iz književnosti. Leta 1948 je bil izvoljen v vodstvo manjšinske organizacije, ki se je takrat imenovala Unija Italijanov za Istro in Reko, po podpisu mirovnega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo ter eksodusu Italijanov iz Istre pa se je odločil, da skupaj z očetom in bratom ostane v tedanji Jugoslaviji, medtem ko sta se njegova mati in sestra izselili v Pavio.

Leta 1962 je bil Antonio Borme izvoljen za predsednika Unije, to funkcijo pa je opravljal do leta 1974, ko so ga politične oblasti tedanje Jugoslavije odstavile. Vse do prvih svobodnih volitev leta 1991 je ostal v senci manjšinskega in drugega političnega dogajanja, takrat pa je bil ponovno izvoljen za predsednika organizma italijanske manjšine, ki se je preimenoval v Unijo Italijanov.

Pogreb karizmatičnega voditelja italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem bo danes ob 18.30 v Rovinju. Ob njegovi smrti je družini in vodstvu Unije poslala sožalno brzojavko tudi Slovenska kulturno-gospodarska zveza, v imenu deželne sveta FJK pa je sožalje izrekel tudi njegov predsednik Nemo Gonano.

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Vse več zahtev

trebna za zagotovitev varnega dovoza človekoljubne pomoči Bosni in Hercegovini. Bush se je zavzel tudi za to, da bi morala biti vsa taborišča dostopna za inšpektorje mednarodne skupnosti, obenem pa je napovedal vzpostavitev polnih diplomatskih odnosov med ZDA, BiH, Hrvaško in Slovenijo, da bi pomagali zaustaviti spopade na ozemlju nekdanje Jugoslavije.

Medtem, ko je predsedujoči konference o Jugoslaviji lord Peter Carrington že poslal prva vabila za plenarno sejo konference v

Bruslju - povabil je predsednike vseh šestih republik nekdanje Jugoslavije, pa je Turčija pozvala mednarodno skupnost, naj vojaško deluje na tem območju. Zavzema se zlasti za letalske napade na določene cilje. Sama sicer, kot se je uradno izvedelo, pri tem ne name-rava sodelovati, saj je to, po njenem mnenju, naloga Varnostnega sveta. Sodeč po vesteh iz dobro obveščenih krogov pa ameriški predsednik Bush menda ni podprl predloga, da bi z vojaškim posredovanjem ustavili vojno v Bosni in Hercegovini.

Med odmevi svetovne javnosti na podatke o taboriščih velja

omeniti izjavo generalnega direktorja mednarodnega komiteja Rdečega križa, ki je na Dunaju dejal, da v taboriščih na ozemlju nekdanje Jugoslavije nedvomno grobo kršijo človekove pravice. Voditelji ameriške židovske organizacije pa zahtevajo, naj Američani proučijo možnost za uporabo sile, da bi se prebili do koncentracijskih taborišč v BiH.

Članice zveze NATO so se dogovorile, da bodo pripravile načrte o morebitni uporabi zahodnih vojaških sil, da bi zagotovili dovoz človekoljubne pomoči prebivalcem BiH. Kot je sporočila agencija Reuter, od vojaških strokovnjakov zahtevajo pripravo izvedbenih načrtov, ki bi vključevali odpiranje kopenskih koridorjev do obkoljenega Sarajeva. Iz krogov zveze NATO prihaja tudi vest, da bi bila vojaška intervencija možna le, če bi VS OZN sprejel ustrezno resolucijo. Če pa bo VS sprejel takšno resolucijo, bodo, kot se je izvedelo, OZN verjetno umaknile svoje vojske iz BiH. To naj bi veljalo za 1500 vojakov zaščitnih enot v Sarajevu, ne pa tudi za približno 14 tisoč pripadnikov Unproforja na Hrvaškem.

Ob tragediji, ki se dogaja v Bosni in Hercegovini, se je oglasila tudi Amnesty International, ki je v izjavi za javnost izrazila »zaskrbljenost zaradi zapisanja ljudi v BiH«. Ta organizacija, kot poudarja, skuša dobiti pojasnila o poročilih in podrobnejše informacije o

taboriščih, še posebej pa o mučenjih, pobojih in slabem ravnanju z zaprtimi ljudmi. Ob tem, ko uradni Beograd trdi, da taborišč ni, in ko so sredstva javnega obveščanja sporočila, da so v minulem mesecu dni iz reke Drine potegnili več kot dvesto trupel, med katerimi mnogo otrok, je vplivni iranski verski voditelj ajatolah Kašani pozval muslimanske države, »naj ustanovijo enotno islamsko armado za osvoboditev BiH«.

Ljudje pa še naprej množično bežijo iz Bosne in Hercegovine. Samo v Sloveniji je zdaj že okrog 70 tisoč beguncev. Včeraj je iz Vараždina v Nemčijo z vlaki odpotovalo še 2500 ljudi. Glavnemu mestu BiH Sarajevu tudi včeraj ni bilo prizanešeno, saj je bilo napadeno s topništvom, protiletalskimi strojnimi in pehotnim orožjem. Posebno je presenetila vest, da je bil topniško napaden tudi glavni štab zaščitnih enot v Sarajevu, pri čemer so bili ranjeni štirje pripadniki mirovnih sil. Predstavnik Unproforja Mike Magnusson je, kot je izjavil, prepričan, da je šlo za načrten napad. Izvedelo se je tudi, da se bodo modre čelade umaknile iz BiH, če se bo Varnostni svet OZN odločil, da bo mednarodna skupnost s silo zagotovila dovoz humanitarne pomoči. Enega najhujših napadov doslej je doživel Bihać, na Tešanj so bile odvržene zažigalne bombe, v Slavonskem Brodu je bila razglašena splošna in zračna nevarnost, iz Bosanske-

ga Petrovca je prišla informacija, da naj bi menda srbska stran ukazala, naj se sedem tisoč tamkajšnjih muslimanskih prebivalcev izseli do včeraj opoldne, sicer jih bodo pobili. Tamkajšnja organizacija za ogrožene narode je takoj pozvala Zahodnoevropsko unijo, ES, OZN, NATO in vlade Velike Britanije, ZDA in Francije, naj preprečijo množični izgon Muslimanov. NIA

● Šarenić

Medtem je hrvaška republiška volilna komisija, verjetno zelo modro, odločila, da ne bo organizirala novih dopolnilnih volitev za tri parlamentarne sedeže, ki po ustavi pripadajo srbski manjšini. Te sedeže bodo dodelili trem kandidatom Srbske narodne stranke. Tako, je po novem, trinajst parlamentarnih sedežev, ki pripadajo srbski manjšini, zasedlo osem poslancev srbske narodnosti, ki so kandidirali na listi Račanove SDP, dva kandidata Hrvaške ljudske stranke ter, kot rečeno, trije predstavniki SNS. Zatem je volilna komisija s pravnega vidika napravila prvi salto mortale. Ta poteza pa je iz praktičnega, političnega in varnostnega vidika nadvse oportuna. Očitno so se tudi Hrvati že naučili stare Giolittijeve modrosti, da se zakon za sovražnike dosledno izvaja, za prijatelje pa se interpretira.

Sarajevo se je spremenilo v največje koncentracijsko taborišče, kjer je tudi čakanje v vrsti za kruh tvegan posel, saj lahko vsak trenutek v množico prileti srbska granata (Telefoto AP)

Ivan Pregelj

TOLMINCI

XXVIII.

Ker je videl, da so kmetje svojeglavi in da nič ne opravi, je vzdihnil in začel poslušati pridigo o čudežnem nasičenju. Ni mu prav šlo v glavo, kako se je mogel tisti čudež zgoditi, in se je dolgočasil. Kar tako se je domislil tedaj rajnega Tonina in skušal zmoliti zanj očenaš. Ni domolil, zakaj prijetno mu je bilo na toplem po mrzli poti z doma. Dremalo se mu je. Na pol spe na pol bede je tedaj slišal, da gre med kmeti pritajena beseda.

»In zakaj ob treh?« je vprašal nekdo. Drugi je odgovoril:

»Zato, ker je Kraguljeva teta povedala, da začnimo ob treh, ko je Bog umiral.«

»Pa kje se bo začelo?«

»Sveti Danijel bo golsnil prvo, za njim pa vsi po vrsti, sveti Urh, sveti Maver, sveta Lucija, sveti Mišel in Mati Marija na Mengorah.«

Mohor Kacafura je iztegnil glavo iz spovednice:

»Pa bi še to povedala, kmeta neumna,« je dejal, »kaj imajo neki govoriti svetniki!«

Moža, ki sta si prej šepetala, sta presenečeno utihnili. Nekdo tretji je bil razsoden in je dejal:

»Ali se vam sanja, gospod Mohor? Gotovo ste spali.«

»Pred svojim pragom pometi,« je odvrnil Mohor. Bil je prepričan, da se mu je res sanjalo. Veselo se je začel muzati svojim dozdevnim blodnjam. Da bi imel ob enem zaslužnje, je molil:

»Sveti Danijel, sveta Lucija, sveti Mišel, prosite za nas!«

Zopet je zadremal. Tedaj pa je prišel v zakristijo nekdo, ki je očitno prepozno vstal, pa je zato mudil. Zasopel vsaj je bil hudo. Pa vendar ni bil pozen, le hitro pot je imel za seboj. Nagnil se je k prvemu moškemu ob vratih in povedal:

»Karnel iz Kanala misli priti nocoj živino rubit.«

Kmetje so začeli stikati glave.

»Podsli mi zapremo pot. Kdor more, naj gre takoj,« je pravil zasopli prišlec in šel, ne da bi vrata zaprl za seboj. Kmetje so se tiho trgali za njim. Vrat niso zaprli.

Tedaj je zbudil hladni vzduh Mohorja Kacafuro. Pogledal je iz spovednice. Videl je, da je zakristija prazna.

»Aha,« je bil birič ponosen, »glej Mohor, ugled imaš pri kmetih. Tako bodi. Zakristija gosposkim!«

Pred oltarjem je pozvanjalo k povzdigovanju. Ljudje so klečali. Starček, ki je bil nadušljiv, je krotil kašelj, stara, gluha ženica je molila naglas.

Ob krstnem kamnu je slonel Vidučev Tone, stal vzravnano, edini v množici. Ni bil neveren, le popolnoma je pozabil, kje je. Misli je na bolno Tončko. Do petih je bil pri Kragulju. Ob šestih zvečer so rekli, da bo umrla, o polnoči so ji svečo držali, ob štirih zjutraj je še živela. Potem je šel. Ni upal, da bo dan učakala. Sredi Dobrav ga je streslo, slišal je njen glas:

»Tone!«

»Spomin!« ga je bilo spreletelo. Vse se je prelomilo v njem. Otupal je nož pri sebi. Odprl je rezilo. Tako je šel v Tolmin. Na mostu čez Tolminko je slonel samotni človek. Tone ga je že od daleč spoznal. Bil je njegov nemi brat. Mutec mu je prikimal

Ilustriral Klavdij Palčič

in stegnil roko. Pokazal je na Volče.

»Odjahal je v Gorico?« je umel brat. »Ne veš, kdaj se vrne?«

Mutec je zmajal z glavo.

»Počakala ga bova,« je dejal Tone. Govoril je o mlademu uradniku, ki mu je bil ubil dekle. V mislih nanjo - je povedal bratu:

»Lej, umrla je!«

Mutec je zmajal pomilovalno z glavo. V cerkvi na Ilovici je zvonilo. Brata sta krenila po Tolminu v cerkev...

Zdaj pa je pozvanjalo k povzdigovanju in Tone Vidučev ni pokleknil. Nekdo mu je tedaj položil roko v lakotnico in dejal trpko:

»Ali si ajd, da stojiš? Poklekni!«

Tone je zdrknul na kolena, se trkal na prsi in ječal:

»Tončka, Tončka, Tončka!«

V Volčah pri Matku se je gnetlo zgodnjih pivcev, da je imel krčmar polne roke dela. V kuhinji je gospodinjila hči Tina. Ni ji šlo delo izpod rok. Njen fant Janez je bil ob njej in se šalil z njo, da je debela kakor polh jeseni. Peter Duša, ki je sedel za ognjiščem, se je skušal po svoje razgovoriti.

»Ali se od žira redi, naj ti pove, Janez,« je dejal.

»Zdrava sem tako,« se je deklica sramovala in branila. Bila je mična in polna deklina; prav toliko lenobna in nemarna, da je bila še bolj prijetna. Janezu Matku sicer ni bil povšeči zet, a hčeri edinici kot vdovec ni mogel nasprotovati, da ji ugaja mladenič, ki je o njem govorila vsa Tolminska kakor o čudovitem junaku in trpinu in ki se je

moral paziti biričev in tolminske gospode. Ne da bi se menila mlada dva za Petra, sta se igrala po svoje. Tedaj je vstal Duša in dejal trudno:

»Pojdem.«

»Kam se ti mudi?« je vprašal Gradnik.

»Imam pač tudi kje slovo vzeti,« je dejal togo Duša. Gradnik mu je gledal v obraz, potem je dejal:

»Poslovi se lepo od njega. Bog ve, ali se bosta kmalu kaj vide-la.«

Deklica je segla Petru v roko. Temu se je čudno spremenilo lice. Vse zasmehljive črte so izginile, zdelo se je, da se bo mož zjokal.

»Pa zbogom, Tina. In lepo se zgovorita z Janezom.«

Šel je naglo.

»Kam mu je vendar?« je vprašala Tina Janeza.

Nasmehnil se je in dejal:

»Rad te ima. Pa nanj nisem ljubosumen. Poljubila bi ga bila za slovo. Nič ne bi bil rekel. Takle sem za prijatelja.«

»Janez, kako govoriš,« je zarzela deklica. »Tebe edinega imam!«

»Polh moj mili!« je vzkliknil fant in jo objel. Potem se je zresnil.

»Tina,« je dejal, »vsi nosijo svoje lesene križce pod srajco. Jaz ga pa še nimam. Kakšen pravdar bom neki? Pa še general puntarski.«

»Nimaš križca?« je zasopla topla. »Ti ga pa jaz dam.« Obrnila se je v stran in si snela majhno znamenje iz nedrij.

»Na!« je rekla.

Na svetem znamenju je občutil toploto njene polti. Oči so se mu orosile od sreče, ljubezni in slasti.

»Tina!« je razširil roke po njej. Ona pa je vzkliknila in se mu izvila. Ko je slovo jemal, je rekla:

»Ljubim tebe in Petra. A ne boj se! Tebe drugače kot Petra. Peter mi je drag, kakor da mi je brat.«

»Vzameš ga, ko boš vdova po meni,« se je pošalil Gradnik in dejal vedro:

»Kar z nami pojdi na Gorico!«

»Pa pojdem, če želiš.«

Zmajal je z glavo in dejal:

»Pravi vojaki odhajajo na voj-sko brez žena.«

Peter Duša pa je šel medtem svojo pot proti Tolminu. Bila je ena tistih žalostnih ur nad njim, ko se je popolnoma ovedal, kako brezmejno sam je na svetu, ena tistih žalosti, ki ga je že na zunaj prečudno spreminjala. Ko je gledal mlado srečo prijatelja Gradnika in Matkove Tine, se je bilo vzbudilo ožogje v njem. Ni ju mogel mirno gledati. Zato je šel. Po slovo, je rekel. Kar tako. Po poti pa mu je dozorela misel, kam mu je iti.

»K materi!«

Na mostu čez Sočo je srečal gručo Tolmincev. Mesar Melinc jih je vodil.

»Kaj hočeš v Tolminu z biriči?« je rekel, »zdaj gremo nad Karnela. Pojdi z nami!«

»Imam prej v Tolminu obračun,« je dejal Duša prisiljeno veselo, da bi ga videli ljudje, kakor so ga bili vajeni. »Pridušil sem se pri vseh biriških dušah in si tega veselja ne bom dal vzeti, da bi kdo drug prej udaril plat zvona pri svetem Danijelu.«

»Prav, dobro opravi. Pa pridite vsi z nami.«

»Srečno pot!«

»Srečno!«

Res je zavil Peter s ceste proti cerkvi svetega Danijela. Stopil

je na malo grobišče. Šel je v najbolj zadnji kot na neposvečeno zemljo. Tam je snel klobuk in se zagledal na davno poraslo gomilo. Zaječal je:

»Mati! Še spoznal te ne bom na sodni dan. Oh, saj bi te odkopal, da bi te videl. Pa si že davno sprhnela.«

Čez trenutek se je raznežil:

»Ali ti je lahko, mati, v neposvečeni zemlji?«

Zopet po kratkem molku je mrmral:

»Tudi maš nočejo brati zate, mati! Takšna lej, si bila!«

Obraz se mu je spačil od žalosti. Hodil je ob grobu upognjen, kakor pod težkim bremenom. Potem se je rezko odtrgal, zajel prsti z roko, jo poljubil in dejal:

»Mati, zbogom!«

Šel je po poljski poti pod Tolminom proti Dvoru. Tam je prešel čez pot in bil na bregu visoko nad Tolminko. Misli je venomer na mater.

»Tu doli,« je mrmral, »je šla svojo zadnjo pot. O Jezus, kako ji je moralo biti pri srcu! Pa vsaj še mene, svoje dete, bi bila vzela s seboj! Mati!«

V čudni misli in slasti se je začel spuščati v prepad. Igral se je. Onstran je videl tolminskega biriča, ki je lovil ribe in ga strahoma opazoval. Ni bila prva Petrova ta pot. Navadil se je bil nanjo iz bolnega hrepenenja po materi, ki ga je nezakonskega pustila na svetu in šla obupano v smrt, ko ji je prejšnji tolminski sodnik, sedanjemu očcu, grozil, da jo postavi na sramotni kamen in zapre kot lovačo. Ko je videl Duša biriča, ki je ribe lovil, je zamrmral:

»Pokazati mu moram, naj se me boji, ker sem coprnik.«

Tedaj je zdramil leno, komaj še živo golazen ob nogi. Rdečkasto pisan modras je bil. Z vajeno roko je prijel Peter kačo, jo stisnil pod glavo za ozki vrat in si jo prinesel pred usta, ogrevajoč jo s svojo sapo.

»Strup nosiš, golazen,« je dejal bridko, »da si moraš življenje braniti. Pa te ubijajo. Pa so ljudje, ki tudi nosijo otrov in jih ne smemo ubiti, kakor bom jaz tebe.«

»Ne!« se je premislil. »Naj še to vidi birič in pove drugim, da modrasa z golo roko lovim pa v čutari hranim nad srcem.«

Suhotno se je zasmeljal in storil, kakor je rekel. Potisnil je kačo v čutaro, ki jo je imel pri sebi, zamašil jo z mahom in spravil za srajco, Bil je ob vodi in se rogal biriču onstran:

»Ali me ne boš lovil?«

Birič se je delal, kakor da ga ne sliši in ne vidi. Peter je šel po vodi navzgor in se lovil od skale do skale. Potem se je vzpel na vrh in prilezel na vrt pri prvi hiši v Tolminu od modrejanske strani. V hiši je bila krčma. Krčmaril je v hiši Defacis. Duša je vstopil. V hiši se je kar trlo pivcev. Peter je vprašal krčmarja, kje ima brata. Bil je to učen človek, pravdač Jakob. Nekoč je bil v grofovski službi, pa so ga bili spodili. Zdaj je služil kmetom, zdravil in pisal, drl otrokom in ženam zobe in sestavljal tlačanom pritožbe zoper grofa in biriče. Če je bil trezen. Kadar ni bil trezen, je sedel pri bratu in brundal latinski predse. Peter Duša ga je našel po navadi na starem mestu.

(se nadaljuje)

Upravni sporazum sedmih strank je dokončno propadel Pokrajina brez politične večine Nekateri upajo v podporo zelenih

Štiri dni pred iztekom roka, ki ga določa zakon, še ni jasno, kdo bo vodil Pokrajino oziroma če bo to izvoljeno telo sploh dobilo upravo. Včerajšnji dan je namreč skoraj dokončno »pokopal« upravni sporazum, ki so ga z veliko težavo oblikovali načelniki KD, LpT, PSI, Demokratične zveze, PRI, PLI in Zelene liste. Pogajanja se formalno vsekakor še niso prekinila, Zelena lista pa je dala vedeti, da se po številnih popravkih in dopolnih ne prepoznava več v tem programu. Razlogi, ki postavljajo na kocko večtedenski trud načelnikov sedmih strank, pa so -mimo obstoječih programskih razlik - politične narave in jih je treba iskati predvsem v zadržanju LpT ter v manjši meri tudi PLI in PRI, ki za izvolitev občinske in zlasti pokrajinske uprave že odkrito računajo na pomoč neofašistov. Slednji so že napovedali »tehnično« podporo koaliciiji, ki se bo zavzemala za obrambo italijanstva Trsta.

Do razčiščevalnega sestanka je prišlo včeraj popoldne na pobudo zelenih in Demokratične zveze, ki sta na sedež Pokrajine povabile zastopnike LpT, KD, PSI, PRI in PLI, da skupno preverijo možnost za sestavo politično homogenih uprav v obeh izvoljenih telesih. Zveza in zeleni so namreč prepričani, da bi morala Občina in Pokrajina voditi čimširša koalicijska demokratičnih strank, v nasprotnem primeru pa so napovedali, da bodo šli v opozicijo. »Ni mogoče namreč, da bi se iste stranke (KD, LpT, PSI, PRI in PLI, op.ur) na Pokrajini zavzemale za sožitje med Italijani in Slovenci, na Občini pa zagovarjale zahtevo po zaščiti italijanske večine«, je dejala zelena Ferrantejeva. Demokristjani so z Rinaldijem priznali težave in zaplete v pogajanjih za Pokrajino, če pa mora priti do volitev, naj se to zgodi za pokrajinski in za občinski svet. Bolj kot mnenje KD pa je to, kot kaže, mnenje Rinaldijeve morotejske struje, ki je že nekajkrat napovedala nasprotovanje vsakršni politični ali drugačni pomoči MSI.

Zgodilo se bo najbrž to, kar je ob koncu sestanka povedal liberallec Berni, po katerem se mora koalicijska KD, LpT, PRI, PSI in PLI (12 glasov na 24) javno predstaviti na pokrajinski seji in tam preveri-

Včerajšnje srečanje na Pokrajini

(foto Križmančič)

ti, kdo je za in kdo je proti. Štiristrankarska koalicijska, ki je že podpisala okvirni sporazum za Občino Trst, išče torej sedaj trinajsti (odločilni) glas, ki bi lahko v teh pogojih prišel le od MSI. Nekateri - posebno liberalci in socialisti - pa upajo, da se bo petstrankarski večini v obeh skupščinah pridružila Zelena lista.

Po ne preveč spodbudnem izteku srečanja na Pokrajini so se pogajanja »preselila« na sedež deželnega sveta. Udeležili so se jih načelniki skupin ter pokrajinski vo-

ditelji KD, LpT, PRI, PSI in PLI. Melonarji so s Staffierijem in Gambassinijem jasno povedali, da nasprotujejo vsakršnemu sodelovanju z Demokratično zvezo in da ne mislijo na noben način »popustiti« pri vprašanju pravic slovenske manjšine oziroma - kot trdi LpT - italijanske večine. Na sestanku so tudi »pooblastili« predstavnik PSI in PLI Segheneja in Tabacca, naj skušata preveriti razpoložljivost zelenih za vstop v občinsko in seveda tudi pokrajinsko koalicijsko.

S.T.

Intervju s predsednikom Marijem Maverjem Slovenska Prosveta pred važnimi nalogami

Pred kratkim smo objavili intervju s predsednikom Zveze slovenskih kulturnih društev Acetom Mermoljo, o delovanju in načrtih Slovenske prosvete pa nas bo danes seznanil njen predsednik Marij Maver, ki smo ga uvodoma vprašali o bližnjih programih organizacije, ki združuje katoliško usmerjena društva in skupine.

Glede na to, da smo v času počitnic, bi rad poudaril, da smo nekako v vmesnem stadiju, brez večjih načrtov za prihodnost. Vsekakor pa je naše sedanje delovanje usmerjeno v uresničitev treh večjih prireditev v prihodnjih mesecih. Društvo slovenskih izobražencev namreč pripravlja 27. Drago, Slovenski kulturni klub in mladi Medškofijskega ordinariata za študente že drugič pripravljajo Drago mladih, sredi oktobra pa bomo organizirali Koroške dneve na Primorskem skupno s Krščansko kulturno zvezo iz Celovca in Zvezo katoliške prosvete iz Gorice. Program slednje pobude ni še točno definiran, gre pa za redno kulturno izmenjavo, ki jo tržaška Prosveta in goriška Zveza vzdržujeta s Krščansko kulturno zvezo iz Celovca. V tem okviru smo lani s skupnimi močmi priredili koncert Gallusovo zvočno bogastvo v Celovcu. Letos bo glavna točka Koroških dnevov koncert nabožnih pesmi raznih narodov v izvedbi zbora Rož. Koroški dnevi bodo zaobjemali tudi gostovanje lutkovne skupine, okrogle mize, predavanja, ipd.

Poleg že omenjenih načrtov moram omeniti, da Društvo slovenskih intelektualcev namerava pripraviti zbornik lanskih predavanj, uredniš-

Marij Maver

tvo Mladike pripravila novo številko revije, itd. Priznati moram, da tudi avgusta ne počivamo.

Ali prostori, ki jih imate v Donizettijevi ulici zadoščajo za nemoženo razvijanje vseh vaših dejavnosti?

Peterlinova dvorana, ki lahko sprejme do 120 ljudi, je za naše redno delovanje čisto dovolj. Ob važnejših priložnostih, kot npr. srečanje z Janezom Janšo ali Lojzeto Peterletom, bi seveda potrebovali dvorano z najmanj 300 sedeži, toda omejena dogodka sta bila le izjemi.

Večji problem predstavljajo prostori, ki so namenjeni drugim dejavnostim. Sedež v ulici Donizetti gosti več društev, ki so v povojnem času zbrala veliko gradiva in občutijo pomanjkanje prostora za njihove arhive. Zveza cerkvenih pevskih zborov, Kulturni klub, Mladika in sama Prosveta si včasih delimo iste prostore, celo iste omare.

Omenili ste odnose, ki jih gojite s Koroško, s sorodno organizacijo na Goriškem in z zdomci. Kakšni pa so vaši stiki z matično domovino?

V zadnjih dveh letih, odkar se je režim v Sloveniji spremenil, imamo dobre odnose z vsemi podobnimi kulturnimi organizacijami. Nobenih predsodkov ni več ne z naše strani ne z njihove. Tako da smo redno vabljeni na srečanja, ki jih prireja Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Gotovo pa je, da je naša dejavnost nekoliko drugačna od dejavnosti, ki jo imajo društva v Sloveniji. V zamejstvu moramo kriti razna področja. Naše delovanje ni tako specializirano kot je v Sloveniji. Vtis imam, da se v Sloveniji nekdo usmeri v neko dejavnost in ne pozna nič drugega. Tako mladi kot starejši pri nas mašimo razne luknje. Glede na skromno številčnost krijemo razna področja. Rekel bi, da čim manj nas je, tem bolj smo aktivni. To je statistično dokazano.

Če se povrnem na začetno vprašanje, bi rekel, da so stiki z matično domovino v redu, ne potekajo pa specifično za samo eno področje. Seveda pa je bilo, žal, v teh štiridesetih povojnih letih veliko zamujenega. Pred dvema letoma namreč enostavno nismo imeli stikov s Slovenijo, ker je vse šlo skozi neke ideološke izbire. Takrat smo bili pač neprijubljivi in nezaželeni. Danes se je to spremenilo, mogoče ne prepozno, vsekakor pa pozno. Marsikaj se je namreč medtem izgubilo, kar bi se lahko ohranilo.

Če se vrnemo k naši zamejski stvarnosti: kako bi ocenili odnose s sorodnimi organizacijami v naših krajih?

Z Zvezo slovenskih kulturnih društev smo v glavnem v dobrih odnosih, ni nobenih sporov. Res je pa, da ni veliko pobud, ki jih prirejamo skupno, in to ne zato, ker ne bi bilo volje za to, ampak ker očitno vsak krije nekatere že tako ustaljene potrebe, da ne najdemo ne časa ne možnosti, da bi kaj skupnega naredili.

Kakšno je pa vaše mnenje o ljubiteljskem kulturnem delovanju nasploh?

Pri amaterskem kulturnem delovanju moramo vedno govoriti o rasti in usihanju. Nekatera društva se kar čez noč razcvetijo, druga pa iz povsem nejasnih razlogov zamrejo. Težko je podati neko splošno oceno za vsa področja. Gotovo je, da smo kje kaj izgubili, vendar je prav tako res, da smo drugje kaj pridobili. Žalostno pa opažam, da posebno na podeželju marsikatero društvo spi spanje pravičnega.

Razgovor zapisala
LOREDANA GUŠTIN

Razno najnujnejše blago je zbrala Evropska skupnost Odplula pomoč za Albanijo

Iz tržaškega pristanišča je včeraj v prvih popoldanskih urah odplul trajekt Palladio, ki je namenjen v Drač. Ladja je natovorjena z raznimi vrstami blaga, namenjenega Albaniji, ki se nahaja v izredno težkem položaju, blago pa je zbrala Evropska skupnost.

Na ladjo so vkrcali tri avtobuse, ki so namenjeni javnim prevozom v Tirani. Ta prevozna sredstva predstavljajo le začetni del predvidene pošiljke 60 avtobusov, ki jih je nakupila Evropska skupnost v okviru načrta PHARE. Gre za načrt, katerega uresničevanje se je začelo že leta 1989, kot pomoč gospodarskemu sektorju Madžarske in Poljske in ki je bil nato razširjen tudi na Bolgarijo, Albanijo, ČSFR, Litvo, Estonijo in Romunijo.

V obdobju 1990-91 so za to solidarnostno pomoč uporabili približno milijardo in četrto ECU, za leto '92

pa je predvidena še dodatna pomoč v višini ene milijarde ECU.

Trije avtobusi, ki so jih vkrcali na trajekt Palladio, ne bodo v Albanijo prispeli prazni: zahvaljujoč se pozivu bruseljskega prebivalstva je bila zbrana velika količina raznovrstnega blaga, od prehrabnih izdelkov, pa do igrač in najnujnejših potrebščin.

Državna zveza angleških odvetnikov, ki ima svoje predstavništvo na sedežu ES v Bruslju, je izkoristila to priložnost in v Tirano odposlala veliko količino pisarniškega blaga, pisalne stroje in fakse, ki so namenjeni albaniskim kolegom, ki po 40 letih »tajnega« delovanja, samo sedaj lahko uradno opravljajo svoj poklic. Z ladjo pa se je v Albanijo odpeljalo tudi predstavništvo angleških odvetnikov, da bi na lstne oči preverili, kakšen je sedaj položaj v državi.

Ob 90-letnici openskega tramvaja

Daljnega 9. septembra 1902 je openski tramvaj v prisotnosti najvišjih oblasti opravil svojo prvo vožnjo. Letos torej poteka 90 let od te prve vožnje, kar bo tudi primerno obeleženo z raznimi slovesnostmi. Pripravljajo se razne pobude, ki bi jih lahko po besedah prirediteljev strnili v kratek stavek: »Tramvaj praznuje 90-letnico, vendar pa jih ne kaže!«

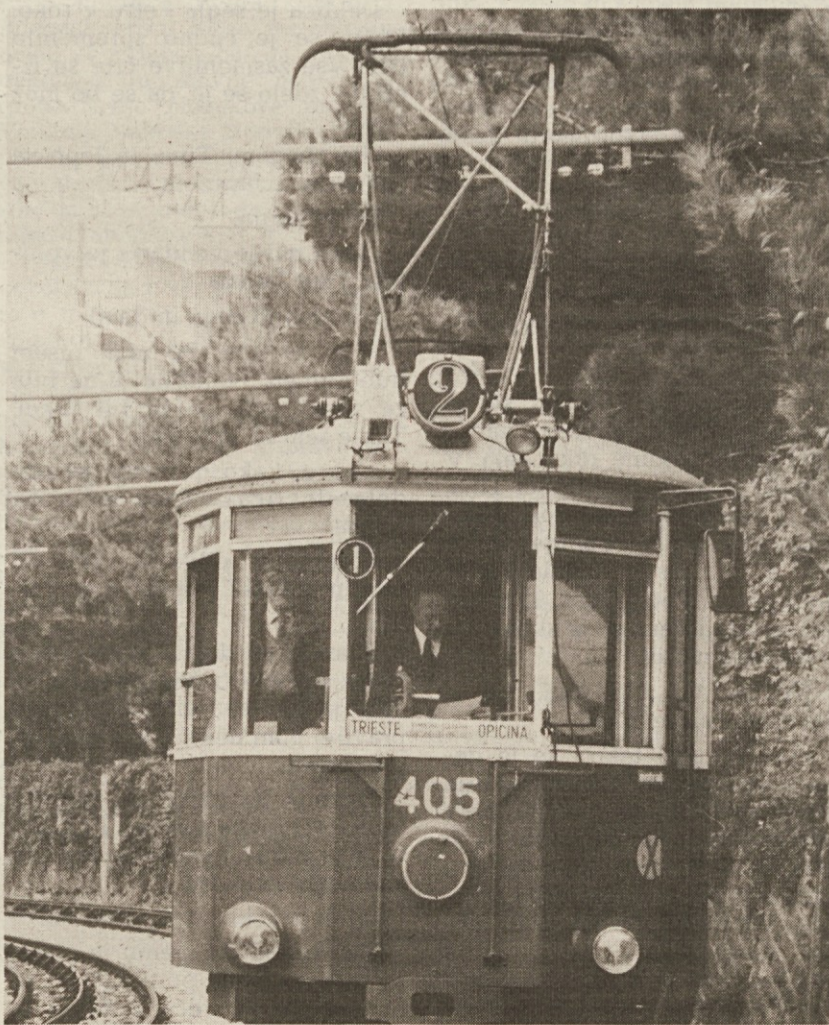
Openski tramvaj namreč še danes redno povezuje mesto s kraško planoto; v njem je več prostorov za potnike kot pa v navadnem avtobusu, poleg tega pa nudi edinstven pogled na mesto in njegov zaliv.

Upoštevati pa je treba, da ima openski tramvaj veliko turistično vlogo; zaradi tega se prireditelji obračajo na pristojne ustanove, da bi med svoje obveze uvrstili tudi valorizacijo tramvaja. Prireditelji so tudi z veseljem sprejeli odločitev Deželne agencije za turistično promocijo, ki je pristopila k pobudi, tako je pripravila mično dvojezično zgibanko o tramvaju, njegovih karakteristikah in opremljeno z lepimi panoramskimi slikami, poleg tega pa je v njej predstavila tudi možnosti za povezavo z jamo v Briščkih.

Proslave ob 90-letnici openskega tramvaja se bodo začele 9. septembra in se z raznimi pobudami nadaljevale skoraj dva meseca. Konzorcijalno podjetje za prevoze se je obvezalo, da bo preuredilo, tako z estetskega kot tudi s funkcionalnega vidika, tramvaj, ki je najstarejše tovrstno vozilo, ki je še dandanes »aktivno«.

Dne 9. septembra bodo tramvaj, ki nosi siglo »411«, prepeljali na Oberdankov trg, kjer bo nekaj dni na ogled prebivalstvu. Istega dne popoldne bo na sporedu komemorativna vožnja z vozniki v nekdanjih uniformah in s sodelovanjem manjšega dunajskega orkestra. Na sporedu pa bo še vrsta prijetnih presenečenj.

lačnosti, ki pa jih prireditelji na včerajšnji tiskovni konferenci niso orisali, da bi pač ob takratni priložnosti presenetili prebivalstvo. K pobudi je pristopilo več združenj in ustanov, ki bodo na svoj način prispevale, da bi proslava te obletnice čimbolje uspela. Glavno nalogo imata Konzorcijalno podjetje za prevoze s predsednikom Rotondarom na čelu in pa Turistična ustanova, ki jo vodi De Gavardo. Denarna sredstva pa so prispevale razne ustanove, med temi Openska hranilnica in posojilnica in CrT. Prireditelji bodo poleg ostalega pripravili še dve razstavi: eno v Trstu, ki bo zaobjela zgodovino openskega tramvaja, drugo pa na Opčinah (od 12. septembra do 4. oktobra), kjer bo zgodovina openskega tramvaja prikazana s tehničnega vidika; poleg vsega tega pa bo obletnica našla primeren prostor tudi v izložbah tržaških trgovin.

(Foto Križmančič)

Po izjavah predsednika La Calamite Lloyd: Trst komercialni sedež nove plovne družbe

Problem sedeža bodoče plovne družbe, ki bo po sklepu grupe Finmare nastala z združitvijo Tržaškega Lloydja in genovske Italia di Navigazione, naj bi rešili po starem pravilu »volk sit in koza cela«. Skoraj gotovo je namreč, da bo Genova dobila pravni in operativni sedež nove plovne družbe, Trst pa njeno komercialno direkcijo. Tako vsaj izhaja iz izjav, ki jih je predsednik Tržaškega Lloydja Michele La Calamita dal za včerajšnje številko genovskega dnevnika Il Secolo XIX in po katerih naj bi šlo za »kompenzacijski kompromis, ki naj prepreči, da bi potrebe združitve žrtvovali na oltarju lokalističnih prerekanj«.

La Calamitove izjave gre vsekakor vzeti resno, saj predsednik Tržaškega Lloydja gotovo ni zadnji prišlek na italijanski pomorski sceni. Za seboj ima dolgo mednarodno izkušnjo, tako da ga je minister za prevoze Tesini prav tam dni imenoval za tehnično-ekonomskega svetovalca za prevoze in za trgovsko moranarico.

Kaj v bistvu pomeni »kompenzacijski kompromis«? Pomeni - odgovarja La Calamita - da bodo pri izbiri sedeža nove družbe upoštevani tudi nekateri ekonomski kriteriji, in sicer, da je Genova zbirni lijak za sredozemske pomorske prevoze, medtem ko je Trst križišče srednje in vzhodne Evrope za promet z Daljnim vzhodom. Iz tega pa izhaja, da je Ge-

nova najprimernejši sedež za pravne in operativne dejavnosti nove družbe, medtem ko gre Trstu zagotoviti komercialni sektor oziroma upravljanje flote (ki bo z združitvijo obeh družb štela 24 ladij).

Toda taka kompromisna rešitev je še vedno samo delovna hipoteza - opozarja La Calamita - saj ni bilo še nič odločeno. Pred izbiro sedeža ali sedežev nove družbe je namreč treba rešiti še nekaj bistvenih problemov, med katerimi je tudi ta, da država tržaškemu in genovskemu ladjarju dolguje kup denarja za storitve zadnjih let. Samo Lloydju je dolžna kar 65 milijard lir, brez povračila pa nova družba ne bo mogla na noge.

Predsednik Tržaškega Lloydja v nadaljevanju svojega razgovora z novinarjem genovskega dnevnika govori tudi o razlogih, ki so privedli do odločitve o združenju obeh največjih javnih ladjarskih družb. Vsaka zase sta bili namreč premajhni, da bi konkurirali z dvajsetimi svetovnimi ladjarskimi skupinami, ki nadzirajo dobro polovico vsega pomorskega prevoza. Z združitvijo bo to bistveno lažje, povrhu pa se bodo drastično znižali upravni stroški in odpravila dvojnost pravnih, zavarovalnih, tehničnih in informatičnih služb. Glede procesa združevanja pa je La Calamita zagotovil, da bo postopen in čim manj boleč.

V pričakovanju razpleta dogajanj v tržaškem občinskem svetu Predsednike rajonskih sosvetov naj bi izvolili komaj septembra

Rajonski sveti v tržaški občini so vsi še brez predsednikov, saj jih bodo predvidoma izvolili šele v prvi polovici septembra, če bodo seveda medtem sestavili novo občinsko upravo. V primeru razpusta občinske skupščine namreč takoj avtomatično razpustijo tudi vse rajonske sosvete, kot se je na primer že zgodilo leta 1982 in letošnjo pomlad. Umestitvene seje novozvoljenih teles je sklical izredni komisar Sergio Ravalli. Nekatere stranke (v prvi vrsti PSI in KD) so to potezo osporavale, češ da bi moral prvo umestitveno sejo - kot določa zakon - sklicati župan in ne komisar, ki ga je imenovala prefektura. Drugi pa so povsem nasprotnega mnenja in so prepričani, da je komisar Ravalli kot polnopravni namestnik župana ravnal prav in da ni kršil zakonskih določil.

V zvezi s potekom predsinodnje seje vzhodnokraškega rajonskega sveta moramo še dodati, da so svetovalci SSK, DSL in SKP poslali komisarju skupno izjavo, v kateri protestirajo, da so bila vabila za sejo razposlana samo v italijanščini. Predstavniki teh treh strank upajo, da je šlo v tem primeru samo za napako ali za pozabljenost in da bodo odslej naprej vsa vabila napisana tudi v slovenščini, kar sodi v ustaljeno prakso tamkajšnjega rajonskega sveta. Sej na Zahodnem in na Vzhodnem Krasu se je udeležil uradni občinski prevajalec, medtem ko sta brez njega potekali seji v Barkovljah in v Šklednju. Upati je, da je tudi tukaj šlo samo za »pozabljenost«.

V zvezi s potekom umestitvenih sej rajonskih svetov se je včeraj oglasila SKP, ki z Bruno Zorzini Spetič kritizira zadržanje KD, PSI in LpT, ki so »nemogočili izvolitev predsednikov že na prvi seji sosvetov«. Te stranke po mnenju Komunistične prenove samo z besedami in s proglašitvijo avtonomije okrožij, v praksi pa se podrejajo starim in preživelim načinom vodenja politike. Rajonski sveti - zaključuje novokomunisti - pa morajo biti odraz hotenja ljudi in ne pokrajinskih tajništva strank.

Odsotnost občinske uprave občutil tudi rajon Sv. Ane

Do naslednjega sklicanja bo brez predsednika tudi rajonski svet za Sv. Ano, Valmauro in Naselje sv. Sergija. Tako je sklenila večina svetovalcev na sinočnji umestitveni seji, ki jo je vodil starejši svetovalec Alessandro Minisini (KD). Potrjenih je bilo 17 izvoljenih predstavnikov na skupnih 20, trije pa so bili sprejeti na mesto občinskih svetovalcev Paola Ghersine (Zeleni smejočega se sonca) in Roberta Menie (MSI) ter občinske uslužbenke Fiorette Beorchia (PSI). Nadomestili so jih po vrsti Davide Moratto, Antonio Pompiglio in Mario Martini. Pravzaprav se je ozračje nekoliko ogrelo le ob »razpravi« glede predloga demokristjana Eddyja Blasca: v imenu svoje skupine, LpT, PSI in MSI je skupščini prebral stališče o neprimerosti izvolitve vodstva rajonskega sveta. Po predvidevanjih se je skliceval na odsotnost občinske uprave in župana, torej »naravnih sogo-vornikov« rajonskih svetov. Odgovoril mu je Giuliano Adami (DSL), češ da gre to na škodo navadnega občana in v korist starih načinov strankarskega porazdeljevanja vodstvenih vlog, nato pa je naštel velike probleme, ki jih bo moral rajonski svet obravnnavati. Razvila se je tudi razprava glede pravilnikov, na tehnična vprašanja pa je odgovarjal občinski funkcionar. O Blascovem predlogu sta spregovorila še prejšnji predsednik rajona Gianpaolo Uxa (LpT), ki se je pritožil predvsem nad komisarjevo nepriljubljenostjo za stvarno obravnavo rajonskih problemov. Zeleni Moratto pa je zagovarjal dolžnost do resnega in neodvisnega dela rajonskih svetov. Z umikom svetovalcev DSL (Giorgia Fortunata in Adami) pa je razmerje sil ob volitvah ostalo nespremenjeno. (dam)

Humanitarna pomoč za prebivalce bivše Jugoslavije

Trije tovornjaki zdravil za mostarsko bolnišnico

Včeraj so iz Trsta odpotovali trije tovornjaki antibiotikov in anestetikov, namenjeni mostarski bolnišnici. Podoben tovor bo krenil v začetku prihodnjega tedna proti Sarajevu. Gre za pobudo vseitalijanskega humanitarnega združenja »Dai ruote alla pace«, ki ima sedež v Trstu, podprli pa so jo Združenje za mir, sindikat ACLI, združenje Arciragazzi, združenje »La notte della cometa« in odbor Zdravniki za mir iz Trsta. Zdravila so nabrali po tržaških bolnišnicah, ambulantah in lekarnah, garanti te pobude pa so trije najbolj sloviti tržaški primariji in specialisti, prof. F. Camerini, prof. F. Panizon in prof. F. Rotelli.

Tovor zdravil spremljajo tržaški predstavniki organizacijskega odbora, združenje »Dai ruote alla pace« pa je za zbiranje zdravil za Bosno in Hercegovino akreditirano pri Visokem komisariatu Združenih narodov za begunce. Kdor želi izkazati svojo solidarnost in prostovoljno pomagati pri pobudi »Dai ruote alla pace«, se lahko obrne na tajništvo na Ul. Marconi 36/b oz. na telefon 040/51572 od ponedeljka do petka od 16. do 18. ure.

Podpredsednica deželne sveta FJK Augusta de Piero Barbina je v odprtem pismu na predsednika deželne odbora opozorila na pereč problem, ki za deva begunce v naši deželi. Na podlagi dovoljenj za bivanje smejo namreč državljanji bivše Jugoslavije formalno bivati v naši deželi, vendar so pri tem orpani sleherne socialne pravice. Tako nimajo zagotovljenih niti tako temeljnih pravic, kakršna je zdravstvena pomoč. Ob izteku prvega bivalnega roka, opozarja de Piero Barbina, terja kvestura od gostitelja - sorodnika ali prijatelja - naj se v izjavo obveže, da bo kril vse izdatke gostovega bivanja, vključno z zdravstveno pomočjo in morebitno hospitalizacijo. Takšnih ukrepov pa si ne drzne uvajati niti država v vojni, kakršna je Hrvaška, dodaja podpredsednica deželne sveta Furlanije-Juljske krajine in se na deželni odbor obrača z vprašanjem, kaj mislijo ukretni v tem oziru.

Poziv Občine Devin-Nabrežina

Občina Devin-Nabrežina si še na prejšnjem prizadevanju olajšati trpljenje beguncev in vseh pomoči potrebnih prebivalcev, ki jih je prizadel obojeni konflikt na ozemlju bivše Jugoslavije. Še posebno se trudi pomagati beguncem, ki so se zatekli v občine Sežana, Ilirska Bistrica in Buje, na katere jo veže posebno razmerje prijateljstva in sodelovanja. V teh občinah se nahaja več tisoč beguncev, katerih položaj se bo še poslabšal v zimskih mesecih, ko bo konec živilskih in sanitarnih zalog.

Da bi se postavila po robu tej težki situaciji in prispevala svoj delež za prizadeto prebivalstvo, je devinsko-nabrežinska občinska uprava odprla bančna tekoča računa pri Tržaški hranilnici in in pri nabrežinski hranilnici, z namenom, da bi sprožila javno nabiralno akcijo denarnih sredstev, ki jih bo nato preko Rdečega križa predala občinam Sežana, Ilirska Bistrica in Buje.

Zato pozivamo občane, vse družbene in gospodarske dejavnike, trgovce in lastnike javnih obratov, da po svojih močeh prispevajo k uspehu pobude. Vsekdo lahko nakaže prost prispevek na naslednja bančna tekoča računa z naslovom »Solidarnostni Sklad Občine Devin-Nabrežina za begunce občin Sežana, Ilirska Bistrica in Buje«:

- tekoči račun št. 6880/8 pri CrT - podružnica v Sesljanu
- tekoči račun št. 65465/4 pri Kmečki in obrtni hranilnici in posojilnici v Nabrežini.

Sindikata CGIL o poslovanju podjetja ACEGA Več jasnosti v poslovanju

Dela, ki jih razne krajevne uprave prevzemajo ali oddajajo v zakup so danes še posebej v središču pozornosti; okrog teh posegov se namreč sučejo veliki finančni interesi, saj gre za dela, ki v večjih občinah, kot je tržaška, terjajo visoke naložbe, tako glede vzdrževalnih kot obnovitvenih del. O tem vprašanju so včeraj govorili predstavniki sindikalne zveze CGIL s tajnikom Buo na čelu, ki so nanizali vrsto primerov - predvsem v zvezi z občinskim podjetjem ACEGA - kako se ta javna dela dajejo v zakup. To se sicer dogaja tudi v drugih sektorjih, vse pobude pa so v večji ali manjši meri povezane. CGIL zato predlaga ustanovitev posebnega »observatorija za dela v zakup«. Ob tem CGIL obrača predvsem na tržaško občinsko upravo, ki mora vsa ta dela stalno nadzorovati (zvišanje stroškov čez predvideni proračun je skoraj vsakdanja praksa). Vsi računi morajo biti jasni - dodaja CGIL - dela pa morajo biti opravljena v pred-

vidnem roku. Obrača se tudi na Acego, od katere zahteva, da so zaposleni o vseh teh stvareh pravočasno obveščeni. Največji del stroškov morajo namreč »kriti« prebivalci, zato CGIL zahteva ustrezna pojasnila. Acega pa je po drugi strani prisiljena nižati številno zaposlenih, tarife za svoje storitve pa stalno povečevati.

Predstavniki CGIL so nanizali vrsto primerov, kot tega, da v vodovodni mreži podjetje beleži velike izgube (štirikrat večje od normalnih), kar pomeni, da morajo občani plačevati tudi te stroške. Poleg tega - obtožujejo pri CGIL - vodstvo ne posveča dovolj pozornosti investicijam. Vsi ti primeri - zaključuje predstavnik CGIL - pa močno zmanjšujejo vlogo tega podjetja, kar daje slutiti, da so glasovi o njegovi privatizaciji precej osnovani.

Na sliki (foto Križmančič) pogosta vzdrževalna dela na tržaških ulicah.

Športno društvo Breg vabi na prijetno šagro v Prebenegu

Po nekajdnevem premoru se v Prebenegu nadaljuje šagrsko razpoloženje: v ponedeljek se je namreč zaključil tradicionalni poletni praznik domačega KD Jože Rapotec, danes popolne, točneje proti večeru, pa se na istem prireditvenem prostoru začne šagra, ki jo prireja dolinsko športno društvo Breg. Športniki raznih odsekov, ki sestavljajo to društvo občinskega obsega, so sicer poskrbeli za čisto »izvirno« šagro. To pomeni, da se bo od nočjo do ponedeljka zvečer v prebeneškem parku izvrstni večerni ples, ko bodo za obiskovalce igrali ansambel Lojzeta Furlana, priznana skupina California in pa že stari, a vsekakor zabavni znanci ansambla Happy day. Za vse, ki se bodo odločili, da te dni preživijo vsaj kako urico v prijetnem hladu parka na robu Prebenega, pa bodo člani in odborniki ŠD Breg v kioskih ponujali razne poslastice in osvežilne napitke. (dam)

Zaradi postavljanja nove cestne razsvetljave so pristojni občinski uradi prepovedali parkiranje na različnih in največ 100 metrov dolgih odsekih naslednjih ulic: Moncolano, Illesberg, Bonafata, del Cerreto, del Boveto, di Vallicula, dell'Uva, S. Bortolo, del Perarolo, della Mandria, del Seminario, delle Scuole, dell'Ospedale, delle Monache, del Castello, della Cattedrale, dei Colombi, della Bora, Cormons, del Collio, Bonomea in di Basovizza. Omejitev velja samo ob delavnih med 8. in 17. uro.

Končno podpisali sporazum o službi za nujno zdravstveno pomoč »118«

Vse kaže, da bo še pred koncem meseca vendarle začela delovati tudi tržaška centrala za hitro zdravniško pomoč »118«. Predstavniki Krajevne zdravstvene enote in in sindikalnih organizacij so namreč včeraj končno podpisali ustrezní sporazum, ki je bil že mesece blokirán zaradi polemik in sporov okrog raznih vidikov, v prvi vrsti okrog vprašanja organika. Prav sindikalne zveze - CGIL, CISL in UIL - pa so v zadnjih dneh le uspele najti skupen jezik in takoj posegle pri KZE za čimprejšnje dokončanje postopka, ki ga je Dežela predvidela za uvedbo te - v ostalih pokrajinah naše dežele že delujoče - službe.

Pač pa se včeraj niso oglasili tržaški anesteziisti in reanimatorji, ki sicer ostro oporekajo načinu, s katerim je tržaška KZE izpeljala izvolitev odgovornega za službo »118«. Na to mesto je bil namreč izvoljen sedanji zdravstveni vodja tržaškega Rdečega križa dr. Walter Zalukar, za katerega anesteziisti in reanimatorji sicer pravijo, da nimajo pripomb na njegovo osebo, pač pa na dejstvo, da ni specialist za oživljanje in anestezijo. Povrhu - trdijo nasprotniki Zalukarjevega imenovanja - je tržaška KZE s tem prekršila ministrski odlok iz marca letos.

Omejitev vode v vaseh dolinske občine

Uprava Občine Dolina toplo vabi prebivalce Mačkolj, Prebenega in Križpota, naj omejijo porabo vode, ker je v občinskem vodovodu zaradi suše primanjkuje.

Ob izgubi dragega tasta Nicola Puglieseja izrekajo iskreno sožalje Eriki in družini

uslužbenci DILE

Ob prerani smrti Guida Zudicha izreka občuteno sožalje sestri Otiliji in svojem

KD Primorsko Mačkolje

Izdala ga je knjižnica »P. Tomažič in tovariši«

Pomemben Pomnik

Lepa in hvalevredna navada naših društev in ustanov je, da ob svojih obletnicah ali drugih pomembnih dogodkih, izdajo tudi posebno brošuro o svojem delovanju. Tako je napravila tudi knjižnica Pinko Tomažič ob desetletnici svojega delovanja, ki je bila povezana s 50-letnico ustrelitve narodnega heroja Pinka Tomažiča in njegovih tovarišev Viktorja Bobka, Simona Kosa, Ivana Ivančiča in Ivana Vadnala.

Vsebinska brošura, ki smo jo komaj te dni prejeli, je zelo bogata ter obsega uvodno besedo Stanke Hrovatin ob 10-letnici ustanovitve knjižnice in priložnostnega pozdrava ob proslavi na Pikelcu na Opčinah ob 50-letnici ustrelitve junakov (govorilo so dr. France Škerlj, Arturo Calabria in Vid Vremec).

V brošuri je tudi seznam obtožencev na II. tržaškem procesu, nadakje so objavljene tri skladbe, ki jih je prof. Aleksander Vodopivec uglasbil na besedilo Pinka Tomažiča in sicer »Mati«, »Življenje« in »Dolžnost«.

Sledi podroben spisek delovanja knjižnice v teh desetih letih, nato pa so priobčeni govori predsednika pokrajinskega odbora VZPI-ANPI Artura Calabria (prevod prof. Ravel Kodrič) in še besede, ki jih je povedal Vid Vremec ob 50-letnici smrti junakov Pinka Tomažiča in njegovih tovarišev.

Brošuro začenja članek o pomenu začetka delovanja društvene knjižnice, kot naslednice vseh, ki so si sledile od tistega daljnega leta 1868, koje bila na Opčinah ustanovljena prva openska čitalnica.

»Našo knjižnico smo poimenovali po Pinku Tomažiču in tovariših« je zapisano v uvodniku, »da bi ohranili nanje hvaležen in trajen spomin, da bi vrednotili in počastili njihove žrtve in prenašali njihov zgled in borben duh na nove rodove. Živimo v dobi, ko je beseda demokracija le beseda, ko sta vrednoti bratstvo in ent-

nost izgubili svoj izvorni pomen. To pa pomeni, da se Slovencem v zamejstvu bližajo težji časi. O zaščitnem zakonu ni ne duha ne sluha; in kaj naj rečemo o naši zahtevi, da se opensko strelišče, kjer je padlo nad 100 žrtev, Slovencev, Italijanov in Hrvatov spremeni v park miru?«

»S ponosom lahko govorimo o desetletnem delovanju knjižnice, s ponosom lahko govorimo o naših društvi in prav takšne slovesnosti, kot je bila ta, namenjena naši desetletnici, pa seveda 50-letnici ustrelitve naših junakov, dokazuje, da so naše korenine, kljub izpostavljenosti ostrim vetrovom z vzhoda in zahoda, dovolj trdne, da nas ne bodo odpihale.«

Brošura obsega še priložnostne besede dr. Franca Škerlja decembra 1991 na openskem strelišču, kjer sta govorila tudi predsednik pokrajinskega odbora VZPI-ANPI Arturo Calabria in domačin Vid Vremec.

Brošura objavlja imena vseh obtožencev Drugega tržaškega procesa, kjer je bilo 60 zavednih Slovencev obsojenih na razne zaporne kazni, od najmanj osem, pa do 30 let zapora, devet jih je bilo obsojenih na smrt, od teh so bile štiri obsodbe spremenjene na razne zaporne kazni, pet obtožencev pa je bilo usmrčenih.

Revija objavlja tri glasbene partiture skladb, ki jih je prof. Aleksander Vodopivec napisal na tekste Pina Tomažiča.

Ob koncu brošure je priobčen podrobnejši pregled desetletnega delovanja knjižnice, ki beleži kar okrog 40 predavanj iz različnih področij, nato pa se zaključuje s seznanom še raznih pobud, ki obsegajo ogled razstav za šole, razstave knjig, kasete in sejem rabljenih knjig, ure pravljic, tečaje slovenščine za Italijane in italijanščine za Slovence, tedenske rubrike Knjiga za vse na Radiu Opčine, tisk priložnostnih publikacij, devet let izdajanja društvenega glasnika »Tabor« (32 števil) itd.

Brošura je opremljena še s slikovnim materialom, izdala jo je knjižnica Pinko Tomažič, skupno s SKD Tabor z Opčin; grafično jo je opremila Magda Tavčar, medtem ko je brošuro natisnila Tipografija Villaggio del Fanciullo z Opčin.

Za vsakogar, ki jo bo dobil v roke, je ta »Pomnik 50 - 10« resnično hvaležen in trajen spomin na borce, ki so dali življenje za svoje ideale in priložnost, da se njihovi ideali prenašajo na nove rodove, kot zgled in borbeni duh, ki nas mora še vnaprej voditi.

NEVA LUKEŠ

razne prireditve

SKD Tabor Opčine - Tabor 92. V torek, 11. t. m., ob 20.30 odprtje razstave: Ustvarjalne roke - Ars cretaria, Lesnina Bor, Pavel Hrovatin, ročno tkanje. Predstavitel Živa Gruden. Na odprtem bo gledališka skupina Teater iz Kopra predstavila delo E. Frančeškin: A largo vivendis - zgodovina je kabaret, režija Zvonka Radojevič. V petek, 14. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov - od 20. ure dalje ples z ansambлом Venera iz Postojne. Vsak dan razstava knjig, sejem rabljenih knjig. V soboto, 15. t. m., ob 15. uri odprtje kioskov - ob 18. uri nastop godbe na pihala PD Lijak - Vogrsko, kapelnik Franc Žižmond - od 20. ure dalje ples z ansambлом TAIMS z Opčin. V nedeljo, 16. t. m., ob 10. uri III. otroški ex tempore - ob 15. uri odprtje kioskov - ob 18. uri nastop mažoretke iz Ljubljane - od 20. ure dalje ples z ansambлом Kraški kvintet.

Danes slavi svoj 50. rojstni dan naš dragi **MARIO PIPAN** iz Šempolaja. Vse najboljše in veselje naprej, mu želijo
sestra Marica in Franco, nečaki Robi, Klara ter mala David in Erik.

včeraj - danes

Danes, **SOBOTA, 8. avgusta 1992**
DOMINIK
Sonce vzide ob 5.57 in zatone ob 20.24 - Dolžina dneva 14.27 - Luna vzide ob 17.15 in zatone ob 1.05.

Jutri, **NEDELJA, 9. avgusta 1992**
JAROSLAV
PLIMOVANJE DANES: ob 1.48 najnižja -36 cm, ob 9.19 najvišja 15 cm, ob 13.38 najnižja 5 cm, ob 19.04 najvišja 26 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 33,8 stopinje, zračni tlak 1019,4 mb ustaljen, veter 8 km na uro vzhodnik, vlaga 34-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 26,3 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI
RODILI SO SE: Giammarco Messi, Marco Thomas, Maurizio Bussani, Cinzia Germani, Francesca Bole.
UMRLI SO: 79-letna Erminia Pocecco, 87-letna Oliva Spangher, 43-letna Martina Scuderi, 68-letna Maria Grillandi, 69-letna Giuliana Crassigli, 86-letna Stefania Rogelia, 76-letni Argeo Gilli, 77-letni Mario Castellani, 78-letni Paolo Velo, 87-letna Alice Baldassi.

OKLICI: mizar Stefano Lo Presti in čistilka Francesca Bruno, zdravnik Gianluca Festini in zdravnica Maura Tonutti, trgovec Franco Rendina in prodajalka Natuska Razem, delavec Massimo Destradi in uradnica Alessandra Sperti, tehnik Enrico Marcotto in uradnica Paola Preprost, študent Igor Trovarelli in gospodinja Roberta Barbo, inženir Andrea Quargnali in inženirka Vanna Gentilli, trgovec Roberto Fragiaco in učiteljica Irina Antoni, prevoznik Pierpaolo Malosi in delavka Rossana Pellicoro, uradnik Angelo Sfregola in uradnica Mariagrazia Stebel, inštalater Andrea Lalovich in čistilka Michela Dodic, uradnik Pietro Cavalli in uradnica Erica Samuelli, uradnik Michele Pattaro in uradnica Rita Sirocch, tehnik v gledališču Marco Burgher in igralka Patrizia Burul, delavec Mauro Deponte in delavka Sabrina Sardella, mehanik Antonio Maggiorino in upokojenka Adalgisa Marzi, delavec Renzo Soldatich in internistka Anita Bordon, delavec Marco Salvador in univerzitetna študentka Valentina Castellarin, trgovec Paolo Tognon in prodajalka Tamara Vecchiet, prodajalec Marco Mattered in prodajalka Maria Cristina Pesce, delavec Maurizio Azzolin in frizerka Patrizia Tarla, uradnik Pietro de Walderstein in trgovka Sandra Stopper, aranžer Massimiliano Riccio in programerka Lorena Lazzarich, kmetovalec Matteo Ranza in uradnica Nicoletta Santi, financar Stefano Proietti in v pričakovanju zaposlitve Simona Bracaglia, finančni stražnik Feliciano Susi in študentka Emilia Di Gregorio, finančni stražnik Silvano Bello in prodajalka Elisabetta Piccinin, podčastnik Rosario La Rocca in prodajalka Orietta Lorenzon, uradnik Claudio Murano in biologinja Antonella Cortese, upokojenec Elio Volpato in upokojenka Annamaria Cullin, študent Aljoša Gregori in učiteljica Maria Cristina Milic, uslužbenec Giorgio Canesin in v pričakovanju zaposlitve Serenella Pergami.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 3., do nedelje, 9. avgusta 1992
Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte **od 13.00 do 16.00**
Trg Piave 2 (tel. 361655), Ul. Felluga 46 (tel. 390280), Lungomare Venezia 3 (Milje) (tel. 274998).
OPČINE, Proseška 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

LEKARNE ODPRTE OD 19.30 DO 20.30
Trg Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje). OPČINE, Proseška 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta **od 20.30 do 8.30**.
Ul. Bernini 4 (tel. 309114).
ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA
URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

ŠAGRA V ZGONIKU

ORGANIZIRA SK DEVIN

Danes, 8. avgusta, ob 15. uri turnir v briškoli.
Jutri, 9. avgusta, ob 20. uri tekmovanje v tandem ski.

Od 17. ure dalje bodo delovali kioski s specialitetami na žaru in domačo kapljico.

Od 20. ure dalje vas bosta zabavala ansambla

Krt in Lojze Furlan

ŠD ZARJA tradicionalni športni praznik

na vrtu gospodarske zadrage v Bazovici 8. in 9. avgusta 1992

Danes, 8. t. m., ob 18. uri v Bazoviškem domu odprtje slikarske razstave Luciana Plehana.

Jutri, 9. t. m., se bo na športnem igrišču odvijal balinarski turnir. V večernih urah nastop odseka ritmične gimnastike SZ Bor in plesne skupine Diamante iz Tržiča.

Oba večera zabava ob zvokih ansambla Happy Day.

Praznik se bo nadaljeval 14., 15. in 16. avgusta.

ŠD BREG

PRAZNIK V PREBENEGU

8., 9. in 10. avgusta

Vsake večer ples z ansambli Lojze Furlan, California in Happy Day.

DELOVALI BODO DOBRO ZALOŽENI KIOSKI

VABLJENI

prispevki

Ob 15. obletnici smrti dragega moža Vladimira Pregarca daruje žena Valerija 25.000 lir za SKD Slavec in 25.000 lir za ricanjsko cerkev.

V spomin na moža Rudija Gombača, ob 6. obletnici smrti, darujeta žena Lidija in sin Ervin 30.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na drago Klaro Milkovič-Sosič darujeta Franko in Renata Pečar 50.000 lir za SKD Grad - Bani.

Ob 27. obletnici smrti drage mame in strica Jožeta darujejo Marija in Renata 30.000 lir za Ljudski dom Trebče in 50.000 lir za župnijo v Trebčah.

Namesto cvetja na grob Antona Kalca darujeta družini Milkovič Slavec (Gropada 30) 30.000 lir, družina Gabrielli 20.000 lir, Marija Kalc (Gropada 105) 20.000 lir, Pierina in daniilo 100.000 lir za SKD Skala.

V spomin na pok. Klaro Milkovič-Sosič darujejo stric Ladko in teta Tončka 50.000 lir ter družini Kalc-Baldissin-Corsucci 100.000 lir za SKD Skala.

Namesto cvetja na grob pok. Justine Kralj, Fabija Kalca in Štefanije Malalan vd. Čuk daruje Vida Gričič (Padriče) 50.000 lir za SKD Primorec.

V spomin na Miloša Lukšo darujejo Milka, Elvira in Zoja 90.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk. V isti namen daruje Savica Starc 10.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk.

mali oglasi

OSMICA je odprta do 27. avgusta - Zajčja farma v Repniču.

OSMICO je odprl Miro Žigon v Zgoniku.

RESTAVRACIJA PRI POŠTI prodaja volvo 740 station vagon, full optional, sive barve, star 21 mesecev, 50.000 km, 30.000.000 lir. Tel. 226125.

DAJEM V NAJEM dobro vpeljavno trgovino kruha v mestu. Za informacije tel. na št. 414673 od 9. do 12. ure razen ob sobotah in nedeljah.

NUJNO IŠČEM v najem opremljeno dvosobno stanovanje v Škofijah ali Plavjah. Tel. zvečer po 20. uri na št. (040) 228338.

UNIVERZITETNA študentka išče stanovanje v Trstu ali okolici. Tel. na št. 225017 ali 734686.

HIŠO, podkleteno, skoraj dokončano v Tubljah pri Hrpelju (Kozina), 107 kv. m stanovanjske površine, parcela 850 kv. m, prodam. Tel. 0038/66 83425.

RIBOGOJNICA GLINŠČICA IZ BOLJUNCA obvešča cenjene odjemalce, da se prodaja rib zaključni v petek, 14. avgusta. Urnik prodaje: v petek in soboto od 8.30 do 12.30. Na svidenje prihodnje leto.

PRODAM dva nemška ptičarja (bracco tedesco) stara 3 mesece ter podarim psičko staro 1 leto iste pasme, tel. 228212.

KUPIM knjige za 1. in 2. razred srednje šole. Tel. na št. 228766.

KUPIM suha drva za kurjavo. Tel. na št. 228766.

INŠTRUIRAM matematiko. Telefon 0038/65 24316.

gledališča

Miramarski park

Do vključno 15. septembra se bodo vrstile predstave LUCI IN ZVOKI.

Danes ob 21. in ob 22.15 predstava v italijanščini.

Ponovitev v torek, ob 21.00 predstava v angleščini in ob 22.15 predstava v italijanščini.

razstave

V **Bazoviškem domu** bodo danes, ob 19. uri, ob priložnosti športnega praznika Zarje, odprli razstavo oljnatih slik Bazovice in okolice LUCIANA PLEHANA. Razstava bo na ogled do 16. t. m., od 18. do 21. ure.

V **kavarni Stella polare** razstavlja slikarka ZORA KOREN ŠKERK.

V **kavarni Caffè degli specchi** je na ogled razstava kraških pokrajin slikarke LILI LUPIERI. Razstava bo odprta do 13. septembra.

V **galeriji Muzeja Revoltella** v Ul. Diaz 27 je na ogled razstava "Od Canove do Burrija - Muzej se predstavlja".

Na **Gradu sv. Justa - Bastione fiorito** je odprta retrospektivna antološka razstava kiparja GIUSEPPEJA NEGRISINA. Razstava bo odprta do 30. avgusta vsak dan od 10.00 do 12.30 in od 16.30 do 19.00.

V **kavarni Stella polare** razstavlja svoja dela slikarka ZORA KOREN ŠKERK. Razstava bo odprta do konca avgusta.

Pri Brišičkih 9/A je odprta umetnostna galerija in razstava umetnostne obrti v kraškem marmorju PAVLA HROVATINA.

V **kmečkih hiši v Devinu** je do 20. avgusta na ogled razstava "Od Rilkeja do Joyceja" - tržaška leta Jamesa Joyceja. Razstava je odprta vsak dan od 17. do 21. ure.

koncerti

Gledališče Verdi

Simfonična sezona '92

Do 4. septembra se nadaljujejo vpisovanja za abonmaje (red A) pri blagajni gledališča na trgu Unità. Blagajna bo zaprta do 1. septembra 1992.

Grad sv. Justa

Straordinarno estivo

Jutri, ob 21.30 bo na sporedu celovečerni koncert kantavtorja LIGABUE.

V četrtek, 13. avgusta, ob 21.30 celovečerni koncert JAMES TAYLOR QUARTETA.

V nedeljo, 30. avgusta, ob 21.30 celovečerni koncert skupine PITTURA FRESKA.

Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasazi Protti.

Večer prazničnega dne - La sera del di di festa

Jutri, ob 21. uri bo na Trgu S. Silvestro na sporedu večer plesa in pesmi s skupinama LA CIAPA RUSA.

razna obvestila

Solidarnostni odbor poziva širšo javnost, da prispeva za pomoč beguncem iz BiH. Zbrana sredstva bodo izročena Rdečemu križu Slovenije, ki se na vse bolj dramatičen način sooča s problemom številnih beguncev. Finančne prispevke je mogoče nakazati pri sledečih slovenskih denarnih zavodih: Tržaška kreditna banka, Hranilnica in posojilnica Opčine ter Hranilnica in posojilnica Nabrežina.

25. olimpijske igre na velikem ekranu v prostorih KD Rdeča zvezda v Salezu vsake večer od 20.30 dalje. Vabljeni.

Sklad Mitja Čuk obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za poletno središče. Vpisovanje na Opčinah v Narodni ulici 126.

menjalnica

7. 8. 1992

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1118,85	1090.—	Švicarski frank	843,65	835.—
Nemška marka	756,95	745.—	Avstrijski šiling	107,575	106.—
Francoski frank	224,14	220.—	Norveška krona	192,37	189.—
Holandski florint	671,79	660.—	Švedska krona	208,40	205.—
Belgijski frank	36,758	35,50	Portugalski eskudo	8,873	8,40
Funt šterling	2143,30	2130.—	Španska peseta	11,867	11,25
Irski šterling	2015.—	1990.—	Avstralski dolar	824.—	780.—
Danska krona	196,56	194.—	HUF	—	10.—
Grška drahma	6,178	6.—	ECU	1543.—	—
Kanadski dolar	945.—	890.—	Slovenski tolar	—	13,50
Japonski jen	8,742	8,55	Hrvaški dinar	—	4.—

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedez 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611 Filiala, Cedad 0432/730-314

S partizanskega srečanja odborov južne in severne Primorske v Kobjeglavi Borci, kurirji in vezisti protestirajo proti delovanju Nove slovenske zaveze

V Kobjeglavi na Krasu so se zbrali na tovariškem srečanju kurirji in vezisti partizanskih enot, vključenih v odbore za južno in severno Primorsko. Na zboru je v kulturnem programu nastopil pevski zbor iz Branika, člani Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta in domača mladina. Zbranim sta spregovorila predsednik občinskega odbora ZZB Sežane Emil Škril in član predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec.

Kurirji in vezisti so skupaj z borci in aktivisti OF Primorske poslali Predsedstvu in Skupščini Republike Slovenije ter Ministrstvu za notranje zadeve Republike Slovenije protest zoper delovanje Nove slovenske zaveze. V njem je med drugim rečeno: »Prizadeto ugotavljamo, da je dopuščeno delovanje društva pripadnikov nekdanjih kvizlinskih enot, ki so med drugo svetovno vojno delovale kot pomožne SS enote pod poveljstvom SS in gestapa in prisegle Hitlerju ter tretjemu Reichu.

Pod imenom sprave to društvo obuja in podpihuje zlo medvojni nasprotij in sovraštva, jih prenaša na mlade rodove, poglablja nazorske ločitve in zaostre politično nestrpnost. Z načrtnim obrekovanjem v sredstvih obveščanja, blatenjem NOB in ščuvanjem javnosti (opozarjamo na zadnji zgovorni primer 12.7.1992 pri Sv. Urhu), vnašajo med prebivalstvo vse

večjo napetost in vznemirjenost. Z odkrivanjem splošnih plošč domobranecem in obsojenim kolaboracionistom, žalijo in ponižujejo 37 milijonov žrtev druge svetovne vojne, ki jo je zakrivil nacifašizem in njegovi pomagači.

Ogorčeni smo nad vsem tem, kar spodbuja Nova slovenska zaveza, ter zaskrbljeni, da bo revanšizem v Sloveniji privedel do novih sovraštov in obračunov, podobnih kakršnim smo pričali danes v naši sosesčini na Balkanu. Prepričani smo, da ta organizacija deluje v nasprotju s hotenji narodne sprave in v nasprotju z interesi slovenskega naroda. Zato apeliramo na oblastne ustanove in slovensko demokratično javnost, da se upre s pravnimi in političnimi sredstvi delovanju tega društva.

V protestu se na koncu ugotavlja, da delovanje društva, ki zagovarja kolaboracijo z nacifašizmom in zahteva njeno rehabilitacijo, ne more biti v skladu z duhom nove slovenske ustave. Ne more biti ponos mladi slovenski demokratični državi, ki vstopa v mednarodno skupnost tudi na pridobitvah narodnoosvobodilnega boja ter je v odporu proti nacifašizmu dela velik prispevek za novo demokratično Evropo in za nove odnose med narodi in državami.

Z defenderjem za zlikovci

Silvester Stallone v svojem novem filmu Cliffhanger, ki ga snemajo po hribih okoli Cortine, lovi kriminalce, pri tem pa mu je v veliko pomoč Roverjev Defender 110

Poletna sezona oživljanja koprškega mestnega jedra

Kot kaže bodo koprške ulice v mesecu avgustu vendarle drugačne od na pol izumrlega mesta. Za to bo poskrbela »Obalna scena '92« s svojo VI. programsko sezono.

Za člane kulturnega društva, ki bo organizirala vrsto prireditvev, je značilna gibljivost in sprotno reagiranje na aktualne okoliščine. V letošnjem letu to pomeni koncentracijo raznovrstnega, predvsem glasbenega programa z gledališkim dopolnilom, v prostorih starega mestnega jedra.

V letošnjem letu se nam tako obeta glasbeni izum, etno godba, sodobna jazz produkcija, sodobna klasika in izbor Novega rocka z gosti iz tujine. Rock koncert sicer ne zadeva mestnega jedra, pa tudi meseca avgusta ne, saj bo lociran na ankaranskem polotoku, kljub temu pa ga je vredno omenjati, saj bo nadaljevanje zgodnje-jesenske serije, tako kot vsa leta doslej, atraktivno za širši krog obalne populacije.

ZORKO ŠKVOR

Niz radijskih oddaj Tržaški štempiharji

Tržaška radijska postaja je uvrstila v program niz oddaj, ki jih je pripravila Milica Kravos in jim dala naslov Tržaški štempiharji. V trinajstih oddajah je avtorica prikazala bogato delovanje skupin, ki so v tridesetih letih družile tržaške Slovence. Niz je nastal na podlagi zapisov, spominov, člankov in pričevanj tistih, ki so to obdobje doživeli in preživeli. Skupine je družilo petje, šport, izleti, pogostoma eno povezano z drugim. Prikaz tega zgodovinsko nelahkega obdobja želi osvetliti čas in način, kako se neka skupnost vede, ko se znajde v težavah, kako reagira, da le ohrani svojo identiteto. Oddaje, ki bodo na sporedu od danes dalje vsako soboto ob 18. uri in ob nedeljah ob 14.10, sta poleg avtorice popestrila Borisa Kobal in pianist Aleksander Vodopivec.

Vokalni recital Glenys Linosove

Kamenček v mozaiku 40. mednarodnega poletnega festivala bo s svojim vokalnim recitalom prispevala tudi svetovno znana altistka Glenys Linos. Priznana umetnica je znana gostja velikih svetovnih festivalov in poje pod taktirkami največjih dirigentov. V Sloveniji bo nastopila v duetu z basistom Ivanom Urbasom ob spremljavi pianista Donaldal Sulzna, in sicer 12. avgusta v Bohinju ter 14. avgusta v Križankah. Umetnica bo dala svoj honorar v znesku 5000 mark v humanitarne namene, Festival Ljubljana ga bo nakazal Pediatrskemu oddelku kirurških strok Kliničnega centra v Ljubljani. 13. avgusta ob 11. uri bo gospa Linos obiskala bolne otroke in jih obdarovala z igračami.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A
8.20 Koncert RAI 1 9.00 Aktualno: Ciao Italia 11.15 Poletni maraton: tri ko-reografije Balanchinea 12.25 Vreme in dnevnik 12.35 Aktualno: Ciao Italia 13.25 Izžrebanje lota 13.30 Dnevnik in Tri minute 14.00 Olimpijske igre: v studiu, košarka, tenis, 16.00 gimnastika 16.15 Dentro l'Olimpiade (vodi Gianni Minà) 16.35 Iz parlamenta 17.05 Aktualno: 200 let gledališča La Fenice 17.30 Dok.: Velike razstave 17.55 Izžrebanje lota 18.00 Kratke vesti 18.10 Variete: Disney club 19.25 Nedeljski evangelij 19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra 19.50 Vremenska napoved 20.00 Dnevnik in šport 20.40 Variete: Igre brez meja, nato turistična beležka ... e il gioco continua 22.45 Nočni dnevnik - vesti z Olimpijade 23.00 Posebnosti TG1 24.00 Dnevnik in vreme 0.30 Film: Jimmy Dean, Jimmy Dean (dram., ZDA)	6.50 Nanizanke in risanke 9.20 Film: Il segreto del dr. Kildare (dram., ZDA 1939, i. Lew Ayres) 10.45 Nan.: Arsenio Lupin 11.45 Kratke vesti 12.00 Aktualno: Sereno variabile (vodita O. Bevilacqua, Mita Medici) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Dribbling o Olimpiadi 13.40 Rubrika o zdravju 13.55 Film: Carmela è una bambola (kom., It. 1958, i. Marisa Allasio) 15.25 Nan.: Saranno famosi 16.10 Izžrebanje lota 16.25 Olimpijske igre: v studiu, gimnastika, tenis, 17.00 rokomet (finale), 18.00 atletika, 18.45 vaterpolo, hokej 19.35 Vreme in dnevnik 19.55 Olimpijske igre: v studiu, nogomet (finale) 23.15 Dnevnik in vreme 23.35 Nočni film: Kagemusha - L'ombra del guerriero (dram., Jap. 1980, r. Akira Kurosawa, i. Tatsuya Nakadai, T. Yamazaki) 1.30 Dok.: Dennis Sciama 1.35 Film: Sugar baby (kom., Nem. 1985, r. P. Adlon)	7.00 Drobci 7.30 Danes v kioskih 8.50 Olimpijske igre: v studiu, kajak (6 finalov), 10.00 boks, 11.00 tenis, 12.00 rokomet Ž (finale), 13.00 košarka 14.00 Deželne vesti 14.10 Popoldanski dnevnik 14.25 Film: La paura bussa alla porta (dram., ZDA 1956, r.-i. Cornel Wilde) 15.55 Film: Bird (dram., ZDA 1988, r. Clint Eastwood, i. Forest Whitaker) 18.30 Risanke: Blob/Cartoon 18.50 Vremenska napoved 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Aktualno: Videobox 20.30 Drobci 20.45 Nan. Lassie: La gioia di vivere, L'idolo infranto, Una famiglia americana, Caccia al tesoro, Nel mondo della fantasia 22.30 Dnevnik ob 22.30 22.45 Aktualno: Sottotraccia 23.15 Olimpijske igre 24.00 Variete: Fuori orario 0.30 Dnevnik, pregled tiska in vremenska napoved 0.55 Variete: Fuori orario - Notte senza fine	9.30 Izbor: Radovedni Taček - Jezero, 9.45 Lonček kuhaj, 9.50 nad. Modro poletje, 10.55 Zgodbe iz školjke, 11.45 Umetnostni vodnik 12.00 Poročila 12.05 TV dnevnik BIH 15.00 Napovednik 15.05 Sova, vmes nanizanka Roseanne in nad. S klovni so prišle solze 16.20 Film: Delfin Flipper (ZDA 1963, i. Chuck Connors) 17.55 Poslovne informacije 18.00 Dnevnik 18.10 Nadaljevanje: Letalska družba (5. del) 19.05 Risanke in Napovednik 19.15 Žrebanje 3x3 19.30 Dnevnik, vreme, šport 20.00 Utrip 20.30 Marjanca 92 (1. odd.) 21.35 Sova, vmes nanizanka Murphy Brown 22.00 Dnevnik, vreme, šport 22.40 Napovednik 22.45 Sova, vmes nad. S klovni so prišle solze in film Dekle z naslovnice (ZDA 1984, r. Peter Werner, i. Teri Copley) 1.00 Video strani	16.00 Piranski glasbeni večeri: kvintet Münich Brass 17.20 Šport: beach volley Izola-San Simon 18.00 Globus 19.00 TV Dnevnik 19.30 Nabožna oddaja 19.40 Nadaljevanje: Ryan 20.05 Nan.: Joe Forrester 20.50 Film: Tiste rdečelaske iz Settla (pust., ZDA 1953, r. Lewis Foster, i. Rhonda Fleming, Gene Barry) 22.25 TV Dnevnik 22.35 Naš prijatelj Koper 23.35 Nanizanka: Na kalifornijskih cestah	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki (pon.); 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.00 New Age - World Sounds; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Stereofonski koncert; 11.30 Odprta knjiga: Kdaj se bo vam nasmehnila sreča; 11.35 Kantavtorji in šansonjeji; 12.00 Glas harmonike; 12.20 Pesmi miru; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mavrični mozaik: Melodije morja in sonca, 1. del; (15.00) Mladinska nadaljevanje Skrivnost Etruščanov, (15.30) Zvočne kuliše, (16.00) Na počitnice, (16.40) Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: W.A. Mozart; 18.00 Tržaški štempiharji (pripravila Milica Kravos); 18.30 Jazz; 19.20 Zaključek sporedov.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TELEFRILI	RADIO SLOVENIJA
6.30 Aktualno: Na prvi strani 8.30 Nanizanke: Arnold, 9.00 Tutti al college, 9.30 Love Boat, 10.30 La famiglia Bradford - Il diavolo e il signor B, 11.30 I Robinson 12.00 Kviz: Il pranzo è servito 13.00 Dnevnik TG 5 13.20 Variete: Non è la RAI 14.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa) 15.00 Nan.: New York New York - Cosa nasconde Jones? 16.00 Otroški varieteti, aktualnosti in risanke 18.00 Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 Lingo (vodi Tiberio Timperi) 20.00 Dnevnik TG 5 20.25 Il Tg delle vacanze 20.30 Variete: La sai l'ultima? (vodi Pippo Franco), 22.30 Il Tg delle vacanze, 23.00 Bellezze da sogno 23.30 Film: Tipi da spiaggia (kom., It. 1960, r. Mario Mattoli, i. Ugo Tognazzi, Christine Martel, Lauretta Masiero, vmes (0.10) dnevnik TG 5 2.00 Nočni spored	8.30 TG 4 vesti 9.00 Nad.: Falcon Crest, 10.00 General Hospital, 10.30 Marcellina 11.00 Nan.: Balliamo e cantiamo con Lucia 11.25 Otroški variete 13.00 Nadaljevanje: Sentieri 13.30 TG 4 vesti 13.45 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti) 13.55 Nadaljevanje: Sentieri, 14.20 Manuela, Io non credo agli uomini, 17.00 Ines, una segretaria da amare (i. Victor Camara) 17.30 TG 4 vesti 17.45 Aktualno: Lui lei l'altro giusto, 19.00 Lingo (vodi Tiberio Timperi) 19.00 TG 4 vesti 19.25 Rubrika o lepoti 19.30 Nad.: Gloria, sola contro il mondo 20.00 Variete: Sandra e Raimondo 20.30 Film: Chi si ferma è perduto (kom., It. 1960, r. Sergio Corbucci, i. Totò, Peppino De Filippo) 22.30 Nad.: Claudia cuore senza amore (i. Lucero Sanchez), vmes (23.30) vesti 0.45 Nan.: Lou Grant	6.30 Pregled tiska 6.40 Otroški variete 9.05 Nanizanke: Il mio amico Ricky - Secondo arrivato, 9.45 La casa nella prateria - La mia Hellen (i. Michael Landon), 10.45 Hazzard - La grande rapina, 12.00 La donna bionica, 13.00 I ragazzi della 3/A C 14.00 Odprti studio 14.15 Glasba: TopVenti (vodi Emanuela Folliero) 15.15 Film: Un esercito di 5 uomini (pust., It. 1969, r. I. Zingarelli, i. Bud Spencer, Peter Graves) 17.30 Nanizanki: T.J. Hooker - Il re degli zingari, 18.30 Riptide - Il richiamo della sirena (i. Joe Penny) 19.30 Odprti studio 19.45 Studio sport in vreme 20.00 Variete: Mai dire TV (Gi-alappa's Band) 20.30 Nogomet: Bayern München-Juventus, 22.30 Bologna-Milan 0.30 Odprti studio 0.40 Pregled tiska 0.50 Studio sport 1.05 Nočni spored	13.00 Risanke 14.00 Šport: rafting (pon.) 14.30 Nanizanki: Spyforce, 15.15 Navy 16.15 Film: Finalmente soli (kom., It. 1942, r. Giacomo Gentilomo, i. Maria Mercader, A. Magnani) 18.00 Benvenuti... New York 19.30 Risanke: Albertone 20.00 Nan.: Laverne & Shirley 20.30 Film: Il principe Azim (pust., 1938, r. Zoltan Korda, i. Sabù, Valerie Hobson, Raymond Massey) 22.30 Nan.: Houston Knights, due duri da brivido (i. Michael Pare, Michael Beck), 23.30 I misteri di Orson Welles 0.30 Rubrika: Auto & Motori Sport	14.00 Nan.: L'uomo che para ai cavalli (i. E. Cerasico) 14.30 Ena rastlina na dan 15.00 Film: Gran premio 17.00 Dok.: Storie nella storia 18.00 Nanizanka: L'uomo che parla ai cavalli 18.30 Rubrika: Incontri al caffè (vodi R. Battaglia) 19.00 Večerne vesti 19.30 Nanizanka: L'uomo che parla ai cavalli 20.15 Rubrika: Udine economia 20.30 Gledališče: Io, Raffaele Viviani (r. Millo-Moscattelli, i. Achille Millo) 22.00 Nan.: Adderly 22.45 Nočne vesti 23.15 Nad.: White Florence	5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Raglja (v živo); 9.35 Turistični napotki; 10.05 Kulturna panorama; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Poslušalci čestitajo; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila, čestitke in glasba; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 18.30 Kam na nedeljski izlet; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na dopustu; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Radijska igra; 22.50 Zabavni orkestri; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočni program.
TELE 4	RADIO KOPER (slovenski program)	RADIO KOPER (italijanski program)	RADIO KOPER (italijanski program)	RADIO OPČINE	RADIO OPČINE
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 14.00 Kronika in komentar 19.30 Dogodki in odmevi	8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Informacije; 9.00 Souvenir d'Italy; 9.35 Bla bla radio; 11.00 Moped show; 11.30 Turistična poročila; 12.00 Tropica; 12.30 Opoldnevnik RK; 14.00 Okno v svet; 15.00 Dance music; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.30 Zamejska reportaža; 16.40 Pesem tedna; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Marlboro Hit Parade; 19.00 Prenos RS.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Kulturni koledarček; 7.45 Jutranjik; 7.50 Astrološki kotiček; 8.10 Morfej; 8.20 Block notes; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Hiti; 9.00 Poletne turneje; 9.20 Glasbene želje; 9.45 Lucianova pisma; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Narečna oddaja; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.40 Teen redakcija; 16.00 Mixage; 17.00 Vroči hiti; 18.45 Pesmi; 20.00 Nočni program.	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Sobotni kabaret; 15.00 Glasba po željah; 18.00 Za vsakogar nekaj.		

Karabinjerji prevzeli vzorce v bližini prečiščevalnih naprav in jih posredovali KZE

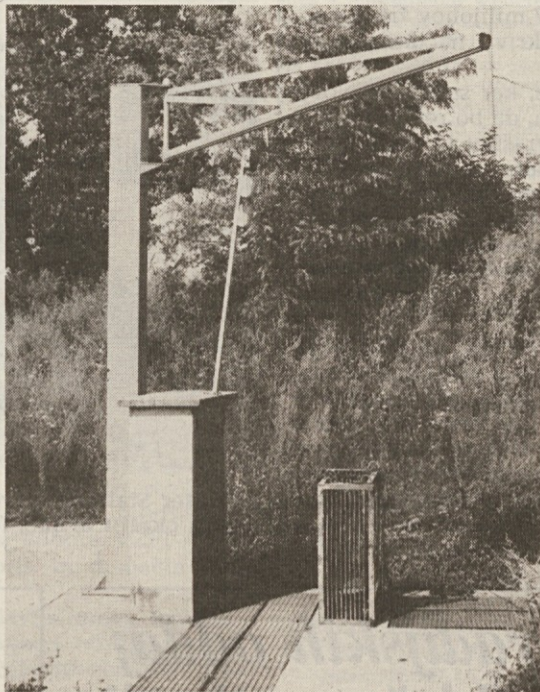
Odplake se zlivajo naravnost v Sočo

Občinski tehniki pripisujejo krivdo črpalkam na kolektorju za odplake iz industrijske cone

Problem odplak, ki se iz mestnega grezničnega omrežja stekajo v Sočo, je te dni spet v ospredju, potem ko so karabinjerji v prejšnjih dneh prevzeli nekaj vzorcev umazane tekočine, ki se izliva v reko, ne da bi šla skozi prečiščevalne naprave na meji s sovodensko občino. Vzorce sedaj analizirajo izvedenci KZE, ki bodo morali potrditi ali gre - kot se zdi na prvi pogled - za onesnažujoče snovi.

Vzorce iz goriških greznic, točneje iz dovodne cevi, kjer se zbirajo odplake iz industrijske cone, so karabinjerji prevzeli že prejšnji teden in nato spet v torek. Najprej so posegli karabinjerji iz Štandreža na pobudo sovodenskega občana Bogdana Butkoviča, ki je že lani prevzel vzorce na istem mestu, jih dal analizirati na lastne stroške, nakar so v njih ugotovili prisotnost cijanida in drugih strupenih snovi. KZE je sicer kasneje opravila nove meritve in izključila prisotnost strupenih kemikalij, dvom pa je ostal. Butkovič je zato spet prevzel vzorce, da pa tokrat ne bi bilo s tem v zvezi kakih dvomov ali izmikanj, je zahteval prisotnost karabinjerjev, ki so nadzorovali korektnost prevzema. Sami karabinjerji posebnih enot NAS za boj proti onesnaževanju so si nato v torek spet ogledali območje in prevzeli še nekaj vzorcev iz kanala, po katerem se del odplak iz industrijske cone steka v Sočo, ne da bi šel skozi prečiščevalne naprave.

Na goriški občini smo se včeraj pozanimali, kako je s to zadevo. Inž. Sciarretta, ki je odgovoren za delovanje prečiščevalnih naprav, nam je hotel uvodoma pojasniti, da delovanje le-teh sploh ni sporno. V nasprotju s tem, kar je včeraj pisal krajevni italijanski dnevnik, karabi-

njerji sploh niso jemali vzorcev iz čistilnih naprav, poudarja Sciarretta. Problem se v resnici pojavlja prej, na dovodnem kanalu kakih 100 metrov pred depuratorjem, kjer naj bi s tremi črpalkami dvigali vodo in jo usmerjali v depurator. Črpalke z zmogljivostjo 80 litrov na sekundo pa ne zadoščajo za pretok, ki je v zadnjih letih zaradi novih priključkov v indus-

trijski coni precej narasel. Zato se dogaja, da se presežni del odplak steka naravnost v Sočo skozi manjši kanal. Ta naj bi bil praviloma namenjen izlivanju prekomerne vode (na primer ob močnem dežju), dejansko pa se sedaj po njem redno izliva v reko del neprečiščene odplak. Problem se je v zadnjem času še zaostрил, ker je večji kamen poškodoval eno od treh črpalk. Sciarretta pravi, da je o potrebi po namestitvi močnejših črpalk že opozoril tehnike odborništvu za javna dela, ki da pripravljajo zadevni načrt.

K temu bi le pripomnili, da se navedeni problemi niso pojavili danes, ampak trajajo že leta. Nanje so večkrat opozorili v Sovodnjah, kjer so o tem problemu ponovno razpravljali prav pred nekaj dnevi na seji članov Liste občinske enotnosti, ki upravlja občino. Zaradi tega ne gre izključiti tudi kazenskih odgovornosti goriške občine, če bodo analize pokazale, da se v Sočo izliva umazanja iz industrijskih obratov. To pa je zelo verjetno, saj sam inž. Sciarretta priznava, da se del odplak mimo vsake prečiščevalne naprave steka naravnost iz greznic v Sočo.

Ob tem bi prav na koncu omenili še ovadbo, ki so jo pred dobrim tednom vložili karabinjerjem člani goriške sekcije WWF. Opozorili so na kanal po katerem se nedaleč od kemičnega obrata Soteco pri Sovodnjah stekajo v Sočo skrivnostne tekočine. Karabinjerji so tudi v tem primeru posredovali vzorce KZE, od katere čakajo sedaj odgovor.

Na sliki (foto Marinčič) greznična črpalka, pri kateri se odplake stekajo v Sočo

Novo vino v čast avtorja prve slovenske knjige o vinu

Vinska klet v Vipavi je poslala na tržišče novo vrsto belega vina z imenom Vrtovčan. Z njim so počastili Matijo Vrtovca (1784-1851), ki je bil župnik v Sv. Vidu, zdaj Podnanosu na Vipavskem. Morda pa je najbolj znan kot avtor prve slovenske knjige o vinu, "Vinoreja", ki je bila izdana daljnega leta 1844. V svojem delu je tudi zapisal, "da ima vsaka cvetlica svoj duh, najlepše pa diši šopek iz različnih cvetlic."

Uk prečastitega Matije je na Vipavskem obilno obrodil, je ob pričetku izdelave novega vina, zapisal predstojnik vinske kleti v Vipavi, enolog Drago Plahuta. Vipavska dolina je po njegovem postala pravi vinski paradiz, vina s tega območja pa še ne popolnoma odkrit zaklad.

Sicer enolog Drago Plahuta tudi meni, da je v novem vinu Vrtovčan veliko ljubezni, ki je potrebna, da si lahko nazdravimo s tako dobro kapljico. Vrtovčan je vinska posebnost, saj s svojo svežino, nežnostjo in vonjem lahko navdušuje tudi najbolj razvajene vinske častilce. Pravi, da gre pri uživanju novega vina tudi za obred in doživetje. Novo vino stiskajo oziroma izdelujejo iz več vrst grozdja. (m.d.)

Športno-rekreativna dejavnost, ki zaživi v poletnem času

Kajak in kanu društvo Šilec pripravlja spuste in regato

Med bolj zatišne dejavnosti raznih društev in skupin spada tudi dejavnost na vodi kajak in kanu društva Šilec iz Gorice. Društvo deluje ohlapno od leta 1986. Ohlapno zaradi tega, ker se njegovi člani zbirajo, vadijo in tekmujejo le v poletnih mesecih, saj ni veslanje pri Šilcu tako strokovno in zavzeto, da bi vadili tudi v pozni jeseni, pozimi ali v zgodnji pomladi. Podobno kot v preteklosti se tudi sedaj zbirajo bolj na Soči kot na Vipavi ter po skupinicah ali posamezno vadijo in se v rekreacijske namene spuščajo po strugi, ki pa je v bližini Gorice dokaj mirna zaradi jezov.

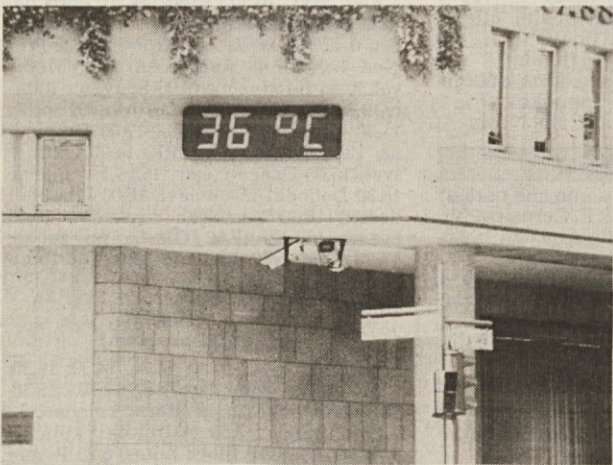
Zaradi obveščanja povemo, da bo druga ponovitev dvodelnega tekmovalnega (slalomska vožnja in spust) po Vipavi od Gabrij do Rubij v soboto 22. avgusta t.l. v popoldanskih urah. Glavna letna prireditev pa ostaja Soška regata od Solkana do Podgore, ki bo letos sedmič na vrsti. Spust po Soči, ki iz leta v leto pridobiva na veljavi in ugledu - letos pristopa na pol uradno k prireditvi tudi goriška Občina - bo na sporedu v nedeljo 13. septembra v jutranjih urah. Podrobneje bomo poročali po 15. avgustu z željo, da bi se obeh pobud udeležilo čimveč ljubiteljev kajaka in kanu veslanja. (R.A.)

Dokončne lestvice za suplence

Na šolskem skrbništvu so včeraj objavili dokončne lestvice za suplence v slovenskih in italijanskih šolah vseh stopenj. Lestvice veljajo za naslednja tri šolska leta. Interesenti za suplence morajo sedaj predložiti prošnjo ravnateljem posameznih šol. Šolsko skrbništvo opozarja, da proti dokočnim lestvicam ni možen priziv, ki pa je mogoč proti posameznim odlokom o imenovanju. Datum sklica kandidatov za suplence bodo izobesili 1. septembra.

Od torika, 4. avgusta, so na oglasni deski skrbništva na vpogled tudi lestvice kandidatov, ki so uspešno opravili habilitacijo na rednem natečaju za stolice v smislu zakonskega odloka 23.3.90.

Rekordna vročina: v mestu 36 stopinj

V zadnjih tednih smo se na vročino in soparo že kar navadili, saj od druge polovice julija dalje živorebrni stolpec vsak dan redno presega 30 stopinj. Kljub temu pa smo včeraj vsi, ki v teh avgustovskih dneh nismo zapustili Gorice v begu pred vročino, ugotavljali, da je še topleje kot v prejšnjih dneh. In res, tudi toplomer na Verdijevej korzi (na sliki - foto Marinčič) je še sredi popoldneva s 36 stopinjami kazal, da se ne motimo in da nas je letošnji avgust "obdaril" z rekordno vročino. Upamo le, da ne bo preveč "radodaren" tudi v naslednjih dneh, saj bi se nam blagodejna ploha že kar prilegala.

Motorist iz Štandreža lažje ranjen v trčenju s pando v Ul. Manzoni

Na križišču med ulicama Manzoni in Arcadi je včeraj prišlo do prometne nesreče med motoristom na yamahi 125 Tomažem Mučičem, ki stanuje v Ul. Tagliamento in voznikom avtomobila znamke fiat panda Dariom Talandinjem, ki stanuje v Ul. degli Arcadi. Voznik pande ni videl motociklista, ko je zavijal proti domu in tako je prišlo do nesreče, v kateri se je lažje ranil Tomaž Mučič. V splošni bolnišnici so mu ugotovili lažje rane in odrgnine. Ozdravel bo v petnajstih dneh.

■ Skupnost Arcobaleno, rajonski svet za Rojce, združenje "La Meridiana" in Osnovna krščanska skupnost prirejajo jutri 9. avgusta praznik »Festa insieme di mezza estate« na dvorišču ob sedežu skupnosti Arcobaleno v Ul. sv. Mihaela 38. Ob 16. uri bo tombola in ob 18.30 bo piknik z jedmi na žaru, priredili so tudi razstave keramike, naravno pridelanih zelenjav in starih šiviljskih mojstrov.

Na pobudo združenja Goriziagiovane predstavili komedijo Daria Foja

Gledališki večer v Raštelu je uspel

Nocoj na gradu pevec Massimini, jutri pa amatersko gledališče iz Veneta

Več sto gledalcev se je prednoči odzvalo na povabilo združenja Goriziagiovane, ki je v sodelovanju s trgovci iz starega mestnega jedra ponudilo gledališki večer na odprtem. Prizorišče je bil gornji del Raštela, tam kjer se ulica pri križišču z Ul. Monache nekoliko razširi. Prometu zaprti Raštel se je ponovno izkazal kot enkratno prizorišče za poletne nastope. Škoda le, da ni večkrat izkoriščen in da ni še nihče pomislil na trajnejšo ureditev prostora. Tako so si morali gledalci predinoči sami prinesiti stole od doma. Mimo te obrobne nevesčnosti, ki so jo organizatorji vsekakor predhodno napovedali, pa je večer povsem uspel. Gledalci so se prijetno zabavali ob znani Fojevi komediji »Non tutti i ladri vengono per nuocere« v izvedbi goriške amaterske skupine Terzo Teatro z režijo Maura Fontaninija. Kot igralci so se na odru predstavili Paolo Cicuta, Antonella D'Addato, Eri Bramuzzo, Gabriella Grazioso, Lorella Zicarelli, Loris Tulliso, Rosy Pasquali in Elizabeta Tomsič.

Po predstavi je bila še družabnost: dinamični organizatorji

združenja Goriziagiovane so navzočim ponudili rezino lubenice, ob kateri so se mnogi rade volje zadržali na družabnosti v prijetni družbi.

Poletna sezona se danes in jutri nadaljuje na gradu. Drevi ob 21. uri bo pod prireditvenim šotorom operetni večer s pevcem Sandrom Massiminijem. Spremljala ga bos-

ta pevka Sonia Dorigo in pri klavirju dirigent Giorgio Negri. Vstopnice so v prodaji (po 25 tisoč lir) v agenciji Appiani. Jutri, prav tako ob 21. uri pa bo skupina La Moscheta iz Colognole pri Veroni uprizorila komedijo »Le sorprese del divorzio«.

Na sliki (foto Marinčič) prednoči v Raštelu

razna obvestila

Cerkveni svet Vrh vabi jutri, 9. t.m., na praznik sv. Lovrenca. Ob 10. uri bo maša s pritrkovanjem skupin iz Vrtojbe, Sovodenj in Števerjana. Sledila bo družabnost ob domačem pecivu. Vabljeni vsi domačini in izseljeni Vrhovci.

Slovensko gospodarsko združenje obvešča, da bodo uradi zaprti zaradi dopusta v tednu od 10. do 14. avgusta.

kino

Gorica
VITTORIA Zaprt.
CORSO Zaprt.

Gradišče
TEATRO TENDA 21.30 »Il padre della sposa«.

Nova Gorica
SOČA 18.30-20.30 »Mestni fantje«, 22.30 »Črno ogrinjalo«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Bassi Thea - Raštel 52 - tel. 533349.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Občinska 1 - Ul. Terenziana 26 - tel. 482787.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.45 Celestina Bertani iz bolnišnice sv. Janeza od Boga v Tržiču in Biagina Nasone vdova Antioča iz splošne bolnišnice v Krmini.

Podpisi za referendum na šagri v Podturnu

Odbor za varstvo in razvoj letališča ter druge organizacije, ki so dale pobudo za občinski referendum o lokaciji financerske šole-vojašnice na letališču, bodo od danes dalje zbirali podpise tudi na tradicionalni šagri sv. Roka v Podturnu. Šagra se začne nocoj ob 20. uri in se bo nadaljevala do 16. t.m. Pobudniki referenduma bodo podpise zbirali tudi v prihodnjih dneh. Pri tem opozarjajo, da morajo podpisniki imeti pri sebi veljaven osebni dokument.

Podpise za referendum zbirajo tudi v volilnem uradu na občini vsak dan od 9. do 12. ure.

Lokavška furenga

Društvo za oživljanje lokavškega izročila iz Lokavca pri Ajdovščini sporoča, da bo prireditev Lokavška furenga danes, 8., in jutri, 9. avgusta v Lokavcu. Prikaz lokavškega furmanskega izročila bodo obogatili s še drugimi posameznimi dejavnostmi, kot so: nocojšnji koncert Andreja Šiferja, razstava domačega peciva, jutri bo semanj dan, srečelov, konjeniški turnir, vožnje z zapravljičkami, furmanske igre in zabavni večer s plesom. Seveda bo glavna atrakcija Lokavške furenge prav prevažanje furmanov z voznimi hlobovine in ledu s Predmeje v Lokavec. Pri stari cerkvi v Lokavcu pa prirejajo jutri ob 15. uri tudi pogovor z notranjim ministrom republike Slovenije Igorjem Bavčarjem.

XXV. olimpijske igre

Sloviti skakalec s palico izpadel že po samih treh neuspešnih poskusih

Sergej Bubka povsem razočaral

Padec »bogov«

Včerajšnji dan na olimpijskih igrah je »razživel« padec slovitnega skakalca s palico Sergeja Bubke, ki je doživel pravi polom, saj sploh ni posegel v boj za kolajne. Tudi italijanskim tekmovalcem ni šlo posebno od rok, zlati sabljačem, ki so v meču ekipno pristali na 8. mestu. Zato pa sta včeraj čast italijanske odprave rešila kajakaša Dreossi iz Tržiča in Rossi, ki sta osvojila bronasto odličje.

Olimpijsko naselje se počasi prazni in proti koncu gredo tako ekipna kot posamezna tekmovanja. V ženskem tenisu je končno zmago slavila Američanka Capriatijeva, ki je odpravila Nemko Grafovo. V ekipnem delu tekmovanj so italijanski odbojkarji v tekmi za 5. mesto prepričljivo premagali Japonsko, za zlato pa bosta igrali Brazilija in Nizozemska, med ženskami pa je 1. mesto osvojila vrsta s Kube.

Danes bodo podelili novih 29 kompletov kolajn. V ospredju bo gotovo košarkarska tekma med ZDA in Hrvaško, za zlato odličje pa se bosta na nogometnem turnirju pomerili Španija in Poljska.

Finalnih srečanj ne bo manjkalo niti v atletiki, kjer ima Slovenija še dva zastopnika. Britto Bilač čaka finalni nastop v skoku v višino, medtem ko bo Mirko Vindiš na vrsti jutri, ko bo na sporedu maraton.

Sergej Bubka

Padec Bubke morda le ni tako senzacionalen. Svetovni rekorder že dalj časa (celo nekaj sezon) skrbno izbira svoje nastope in ima rad take, na katerih je uspeh, zaradi slabše konkurence, zagotovljen. Ne toliko zaradi rezultatov nasprotnikov, ki njegovih še ne dosegajo, temveč zaradi dolžine tekmovanj. Dokaj močno občutljiv na denar, je Bubka v zadnjih nekaj letih na raznih mitingih vedno opravljal le po nekaj skokov in se hitro približeval novim svetovnim rekordom ter jih nato popravljal vsakič po en centimeter, tako da je lahko večkrat vnovič honorar. Na velikih tekmovanjih je vedno rad tvegjal, ker je s tem povečal svoj prestiž. Imel je toliko rezerve,

da mu je skoraj vedno uspelo. Ne pa vedno. Na EP v Splitu je ostal brez kolajne, komaj se je rešil na evropskem prvenstvu štiri leta prej in tudi v Seulu mu ni šlo najboljšje, čeprav je na koncu zmagal.

Zgodovinsko bo Bubka za zelo dolgo dobo najboljši skakalec vseh časov. V zadnjih letih pa se je iz tekmovalca spremenil v salonskega skakalca. Po Uzbeku Gataullinu, ki je nameraval resno načeti Bubkovo premoč, se je sedaj na prvo mesto povzdignil 21-letni Maxim Tarasjof, svojčas že evropski mladinski prvak, sicer pa brez vidnih uspehov na mednarodnih tekmovanjih. Resnici na ljubo je Tarasjof v članski konkurenci prvič nastopil na prireditvi, ki je ponujala svetovni prestiž. Dose-

Andrej Perlov, junak hoje na 50 km

lej so ga že zaradi mladosti vedno zatirali Bubka, Gataullin, Jegorov in drugi rojaki. Dosežena višina ni bila posebno dobra. Enako je dosegel tudi drugouvrščeni Tradenkov, nižja mesta pa so bila na nivoju povprečnih mednarodnih tekmovanj.

Če je Bubka včeraj propadel, je zlato z veliko mero borbenosti osvojila Dreschlerjeva, ena najboljših atletinj v zadnjem desetletju. Nemška predstavnikinja je svoj prvi velik uspeh dosegla kot 19-letnica na prvem svetovnem prvenstvu daljnega leta 1983. Ob številnih rekordih in uspehih na evropskih tleh pa je večkrat imela smolo na OI. Nemka je nekajkrat nastopala s posledicami neprebolelih poškodb, posebno pa jo je

verjetno strašila prisotnost Američanke Joynerjeve, katero čudežno odlično pripravijo prav za take priložnosti. Najnevarnejša je bila tokrat Inesa Kravets, ki je zaostala za samo 2 centimetra.

Del finalistk je tekmoval na nivoju najboljših v naši deželi. Res skromna olimpijska odločitev. Se še spominjate »Debeluhov« Andreja Šiferja? Bili naj bi srečni ljudje. Tak vtis je dajala Kitajka Huang Zhihond, ki je osvojila srebro v krogli. Zmagala je resna ruska predstavnikinja Kriveleva, ki je v pravem trenutku dosegla novo osebno znamko. Njen končni izid ni bil slab in v nasprotju s težnjo nižanja splošnega standarda.

Italijanska odprava se spreminja v majhno katastrofo. Sinoči je tabor Azzurrov upal v Lambruschinija, ki v resnici ni odpovedal. Trije Kenijci so kot prvi pritekli skozi cilj, Italijan pa je bil gladko četrti, precej daleč pred vso ostalo konkurenco. Trojna zmaga Kenije morda na videz spodbija našo trditev, da se manevrski prostor črne Afrike krči. Podroben pregled finalnega teka pa je v tej panogi nudil le tri črnopolte tekače: res tudi tri zmagovalce.

Izredno prepričljivo zmago pa je na 10.000 m dosegla šele 19-letna Tulujeva iz Etjopije.

Z zanimanjem pričakujemo današnje odločitve na 1500 in 5000 metrov. Štafete so končno modernizirali in za finale je bilo dovolj le eno kvalifikacijsko kolo. Vidnih pretresov ni bilo. Američani bi v obeh štafetah lahko tekli svetovni rekord. Če ga ne bodo dosegli na milji, bo to eno največjih razočaranj teh olimpijskih iger. Hitra štafeta je seveda veliko odvisna tudi od natančnosti menjav. Za srebro je v hitri štafeti favoritinja Nigerija. Pri dekletih so si Jamajka, ZDA in SND dokaj enakovredne v hitri štafeti. Na miliji pa bi morala slednja zmagati s precejšnjo lahkoto. Italijanska štafeta 4x400 m se je v finale uvrstila zaradi diskvalifikacije Jamajke. Seveda ni izključeno, da bo sodniška komisija to prvo odločitev tudi spremenila.

BRUNO KRIŽMAN

Zlato že oddano...

Michael Jordan najboljši ameriški košarkar v zadnjih dveh sezonah

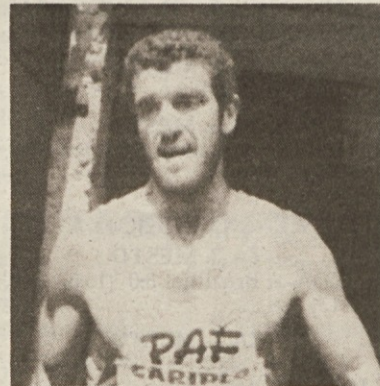
Potem ko so »pohodili« vse nasprotnike, se bodo ameriški košarkarji drevi ovenčali z zlato kolajno. Na to, da bi jim Hrvaška lahko prekrižala račune, verjetno prav nihče niti ne pomišlja. »Naše olimpijske igre so se končale v četrtek, ko smo premagali SND. Tista tekma je bil pravi finale. Američani so razred zase. Skušali bomo igrati bolje kot na prvem srečanju, vendar glede možnosti, da bi zmagali... ne izgubljam besed.« je iskreno povedal trener Hrvaške Pero Skansi.

Res je, kot pravi Petrovič, da Hrvatje nimajo kaj izgubiti in lahko igrajo povsem neobremenjeni, da ima Pippen poškodovan prst na desni roki, da je Larry Bird spomnil na poraz ameriške ženske ekipe... To pa (in še marsikaj drugega) še zdaleč ne more spremeniti razmerja moči med reprezentancama. Pričakovati je, da se bo »dream team« hotel posloviti z blestečo igro in visoko zmago. To bo obenem zadnje srečanje Magica Johnsona v dresu državne reprezentance, morda pa tudi njegova zadnja tekma sploh. Prav Johnson je v Barceloni dosegel velik osebni uspeh: Samaranch mu je obljubil, da se bo mednarodni olimpijski odbor zavzel v boju proti aidsu. Več kot sam denar, ki ga je MOK sicer pripravljeno nuditi, je važen ugled, ki ga v tem boju lahko MOK zastavi pri mladih.

Gelindo Bordin nezadovoljen z razvojem sodobnega športa

Olimpijski zmagovalec v maratonskem teku iz Seula, Italijan Gelindo Bordin, v teh dneh dopolnjuje še zadnje priprave na najdaljši olimpijski tek, ki bo na sporedu jutri. Pred njim je dokaj težka naloga, saj bo moral braniti svojo zlato »korejsko« kolajno pred naskoki najnevarnejših nasprotnikov, teh pa letos ni malo. Na progi bo jutri vsaj šest ali sedem tekačev, ki bi lahko posegli po zlato kolajni, takih, ki kandidirajo za eno izmed ostalih odličij, pa je zanesljivo še vsaj deset ali dvanajst. Pri tem pa niti niso upoštevani razni »anonimneži«, na katere danes nihče ne računa, bi se pa prav lahko nepričakovano pojavili v ospredju in presenetili vso ostalo maratonsko »elito.«

Skratka, postati zmagovalec maratonskega teka ne bo nikomur lahko. Iz pogovora, ki ga je imel s časnikarji izhaja, da je Bordin zelo kritičen do smeri, v katero je krenil sodobni šport. Pred časom je napisal knjigo z naslovom »Rdeči obroček«, pri čemer je mislil na atletsko stezo. V knjigi opisuje deželo, kjer vlada železna diktatura, športniki te dežele pa morajo biti, na ukaz oblasti, pravi roboti za »izdelovanje« rekordov.

Gelindo Bordin

Proti taki miselnosti se bori mlad tekmovalca, ki hoče zopet obuditi šport, temelječ na starih vrednotah.

Italijanski maratonec je skozi vsebino svoje knjige jasno razkril svoj pogled na današnji šport. Prepričan je, da je celotna usmeritev te zvrsti človeške dejavnosti povsem uničila bistvo športa in njegove vrednote. Te pa bi morale biti predvsem merjenje moči med človekom in človekom, ta vrednota pa se je povsem

izgubila in (v predimenzionirani obliki) se je pojavila nova, t.j. pehanje za rekordom. Ta je zasenčil vse ostalo in postal je glavni cilj športa, s tem pa tudi olimpijskih iger. Le tako si lahko tolmačimo dejstvo, kot pravi Bordin, da prihaja do ocen o nezanimivosti barcelonskih iger, o krizi števila športnih zvezd.

V okviru takih pogledov na dogajanja v Barceloni uvršča Bordin tudi zgodnji izpad italijanskih nogometašev in odbojkarjev iz končnice olimpijskih turnirjev v obeh panogah. Odločno se je zavzel zanje in vztrajal pri tem, da so opravili svojo športno dolžnost po svojih najboljših močeh in sposobnostih.

Bordin je prepričan, da je mogoče stvari še vedno popraviti in jih spraviti na stari tir, na katerem bi človek spet dobil vlogo, ki mu gre in zaradi katerega vsa ta dejavnost sploh je. Za doseg tega cilja pa bi morali poprijeti prav vsi, od tekmovalcev pa do mednarodnih športnih organizmov, saj se je šport v človeškem družbenem tkivu že preveč razrasel, da bi ga bilo mogoče premakniti v novo smer le z besedami.

XXV. olimpijske igre

De Coubertin že zgodovina?

Ob sicer raztresenem, a kljub temu radovednem spremljanju televizijskih prenosov »mame« RAI z dogajanj na olimpijskem prizorišču v Barceloni, se mi je (pre)večkrat - ali vsaj vsakokrat, ko italijanski predstavniki niso posegli po najvišjih odličjih - porodil občutek, da se športnikov z Apeninskega polotoka krčevito oklepa nerazumljiva smola. Smola, ki tem izjemnim »azzurrom« onemogoča, da bi pokazali svojo »pravo« vrednost, ki ji seveda ni primere na vsej zemeljski obli...

Vtis imam, da italijanski televizijski kronisti in komentatorji ob vsakem, sicer razumljivo nezaželenem porazu svojega moštva ali posameznika naravnost hlatajo po - tudi najbolj nemogočih - opravičilih, kot da ne bi bili sposobni objektivne presoje in še manj dolžnostnega športnega priznanja premoči nasprotnikov. Ta vtis me je na primer spremljal pri gledanju nogometnih ekshibicij Maldinijeve enajsterice: dobronamerni telekronist je med tekmo s Poljaki ničkolikorat opozoril, kako težko je igrati v tako hudi vročini, kako utrujeni so mladi »azzurri«, kako nepravilna sodnika, kako nešportno občinstvo in še in še. Naivnež bi si ob tem kaj lahko predstavljal, da se Poljska nahaja tam nekje v tropskem pasu, saj so njeni žogobrci zabijali v gol, kot da jim ne bi bilo vroče...

Podobne misli so me spremljale še ob nekaterih drugih prenosih. Kot tedaj, ko je neka italijanska predstavica v teku odlično startala in prvo tretjino tekme celo vodila, potem pa žalostno pristala v ozadju. Telekronist je zmagovalki na koncu posvetil komaj kakih deset odstotkov časa, ki ga je sicer porabil za opevanje fenomenalnega začetka predstavnice lastne države.

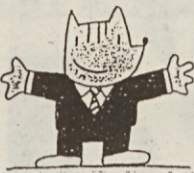
Naša kritika pa bi seveda bila pristranska, če ne bi na drugo stran tehtnice postavili izredno moralno poštenost nekaterih italijanskih olimpijcev. Velascovo odbojgarsko moštvo je na primer odločno odklonilo vsak ublaževalni izgovor za svoj neuspeh (glede na njihovo veljavo lahko dejstvo, da niso posegli po medalji mirno imenujemo neuspeh), slovita brata Abbagnale sta športno priznala premoč svojih tekmecev, podobno je storil tudi rokoborec Maenza (na sliki AP). In gotovo nismo omenili vseh, ki so se ali se še borijo v olimpijski športni areni v čistem De Coubertinovem duhu. V današnjem brezsrčno skorercializiranem svetu športa zveni njegov »Pomembno je sodelovati« žal poniževalno, vsaj za tako imenovane velike športne nacije. Očitno se male olimpijskih igre udeležujejo le kot statisti, brez katerih pa veliki ne bi bili to, kar so.

VLASTA BERNARD

olimpijske drobtine

♦ »ZMAGA« IRAKA

Irak je poslal na olimpijske igre 9 tekmovalcev in sicer pet dvigalcev uteži, tri boksarje in enega strelca. Pred odhodom v Barcelono je vodstvo male olimpijske odprave napovedovalo, da bodo bojevali Iranci v Španiji osvajali najvišja mesta, pobirali kolajne, na drogovi pa bo ponosno vihrala njihova zastava. Tako nekako so grozili tudi med otvoritvenim mimohodom, ko so korakali z dvignjeno roko in v črko »V« razkrcenimi prsti, češ (kot so kasneje izjavili francoskim časnikarjem), bomo že pokazali ZDA in njihovemu služabniku, Varnostnemu svetu, da se lahko uspešno borimo za zmago Iraka tudi s športom.

Seveda, o kakšnih uspehih ni bilo ne duha ne sluha in sinovi puščave so izpadali iz tekmovanj, kot na tekočem traku.

Za to je bilo, kajpak, treba najti krivca. In so ga našli. To sta bila Varnostni svet OZN in ZDA, ki sta z embargom Iraka onemogočila športnikom te države nabaviti take rekvizite, ki bi jim omogočili odgovarjajočo pripravo. Toda stvari ne gre jemati preveč tragično. Iraški olimpijski odbor, kateremu predseduje Oudai Saddam Hussein, prvorojeni sin tamkajšnjega diktatorja je izjavil, da že samo sodelovanje na igrah predstavlja za Irak veliko zmago.

Kot se vzame, vendar v vsakem primeru — brez kolajne.

♦ »OLIMPIJEC« ANDREOTTI

Med uglednimi gosti, katere je Samaranch povabil na sklepno slovesnost Ol v Barcelono je tudi bivši italijanski premier Andreotti. Povabilo pa je prejel tudi v svojstvu predsednika organizacijskega odbora Ol v Rimu, leta 1960. Med pogovorom v tiskovnem središču s časnikarji je izrazil svoje nezadovoljstvo nad igro italijanske nogometne reprezentance. »Sicer pa so me razočarali že v Los Angelesu« je dodal. Povedal je tudi, da si je na TV ogledal skoraj vsa tekmovanja olimpijskega sporeda.

Časa mu zdaj, ko ni več predsednik vlade, očitno ne manjka.

♦ NOSEČNICE

Prej ali slej se pač mnogim ženskam pripeti, da zanosijo. Zlasti mlajšim. Če, na splošno, ugotovitev, da se je ženska znašla v blagoslovljenem stanju povzroči zadovoljstvo in veselje (tako naj bi vsaj bilo), so take zadeve bolj sitne, če se zgodijo na olimpijskih igrah. Olimpijski pravilnik namreč predpisuje, da dekleta v nekaterih športih po drugem mesecu nosečnosti ne smejo nastopati. To velja zlasti za judo in taekwondo. Zdravnik vsake reprezentance mora zato predložiti pred začetkom tekmovanj potrdilo, da med njegovimi varovankami ni nosečnic.

Kljub takim potrdilom pa se je zgodilo, da so bila tri dekleta v drugem stanju, ne da bi same za to vedele. Seveda, mladenke so morale popraviti svoje kocke.

Odsle so z upanjem na kolajne, vračajo se s pleniacami.

Po operaciji v New Yorku na maraton

Mongolski športniki slovijo na olimpijskih igrah običajno kot odlični rokoborci. Pyambuu Tuul pa bo tokrat nastopil v maratonskem teku in ga vidimo (na sliki) med treningom v Barceloni. Tuul je postal odlični tekač kljub temu, da si je pred 13 leti med delom v domačem kraju tako močno poškodoval oči, da so ga morali prepepljati na specializirano kliniko v New York, kjer so mu zdravniki z zapleteno operacijo rešili vid.

Tako danes

ITALIJANI

Kanu/kajak na mirnih vodah
Bonomi (K1 moški 1000 m, finale); Luschi in Scarpa (K2 moški 1000 m, finale).

Ritmčna gimnastika
Ferrari in Germini (mnogoboj posameznice)

Vaterpolo
Italija - SND (polfinale)

Atletika
Antibo (5.000 m, finale); Aimar, Grossi, Nuti, Occhienna, Vaccari (4x400 m moški, finale)

SLOVENC

Atletika
Bilač (skok v višino ženske, finale)

HALO, Ivan Cej

Ivan Cej je na Goriškem znana športna osebnost. Svojo ljubezen do športa je posvečal predvsem košarki. Zato smo z njim poklepetali predvsem o tej panogi.

Sledite na TV predvsem košarki!

»V glavnem gledam vse športe, če imam čas, seveda. Če pa je na ekranu ravno košarka, potem mi je to še posebno ljubo.«

Ste gledali tudi nastop Hrvatov proti Rusom?

»Sem, vendar menim, da Hrvaška ni zmagala povsem zaslužno. Ustvarjala je vtis utrujene ekipe. Vsekakor je imela v zadnjih sekundah mnogo sreče.«

Kako bi igrala Srbija, na tem turnirju, če bi nastopala?

»Po mojem mnenju bi košarkarska reprezentanca Srbije (in Črne gore) igrala precej enakovredno Hrvatom. Sicer pa bi treba videti.«

Kaj pa Slovenija?

»Nobene možnosti ne bi imela. Mislim, da ne bi dobila nobene tekme. Za njo bi bil velik uspeh že to, da bi se uvrstila v Barcelono.«

Se v prostem času še ukvarjate s športom?

»Se. Pravkar sem se vrnil s košarkarskega igrišča in sem še ves prepoten.«

Torej, rekreacija?

»Rekreacija!«

Poredni COBI

Indija, s svojimi 850 milijoni prebivalcev, druga največja država sveta, ni doslej osvojila v Barceloni niti ene same kolajne. Glavna krivka za ta polom je očitno podministrca za šport Mamata Banerjee, katero obtožujejo, da je namesto načrtovanih 550 milijard lir iz državnega proračuna, namenjenih športu, porabila le 91 milijard.

V indijskem parlamentu zdaj tolčejo po vladi iz vseh topov. Opozicija zahteva, naj se ta velikanska država za 4 leta umakne z vseh mednarodnih športnih tekmovanj, da bi se bolje pripravila za kasnejše nastope.

Nekateri poslanci so zahtevali, naj predsednik parlamenta proglasi dveminutni molk, v počastitev spomina na smrt indijskega športa. Pri tem lahko le upajo, da ne bo vlada dodala: »Naj počiva v miru.«

TV spored

RAI UNO

14.00 Boks; Tenis* (posamezno M*)
16.00 Ritmčna gimnastika*

RAI DUE

16.15 Gimnastika; Tenis*
17.00 Rokomet* (finale M*)
18.00 Atletika* (višina Ž*; kopje M*; 4x100 m M*)
18.45 Vaterpolo (polfinale)
19.30 Hokej na travi* (finale M*)

RAI TRE

8.50 pregled dogodkov in kolajn prejšnjega dne
9.00 Kanu - Kajak* (6 finalov)
10.00 Boks* (6 kategorij*)
11.00 Tenis* (dvojice Ž*)
12.00 Rokomet* (finale Ž*)
13.00 Košarka (finale 3.- 4. mesto, M: Litva - SND)
19.50 Atletika* (1500 m M* in Ž*)
20.00 Nogomet* (finale 1.- 2. mesto: Španija - Poljska)
20.30 Nogomet; Odbojka; Hokej na travi
20.40 Atletika* (5000 m M*; 4x400 m M* in Ž*)
22.00 Košarka* (finale 1.- 2. mesto: ZDA - Hrvaška)
23.45 pregled dogodkov in kolajn

TV SLOVENIJA 2

9.45 pregled dogodkov
9.55 Boks*
12.00 Rokomet* (finale 1.- 2. mesto, Ž*)
13.45 pregled dogodkov
14.00 Tenis* (finale M*)
16.55 Rokomet* (finale 1.- 2. mesto, M*)
18.25 Atletika* (9 finalov*)
21.55 Košarka* (finale 1.- 2. mesto, M*: ZDA - Hrvaška)
23.30 Ritmčna gimnastika
24.00 Nogomet* (finale 1.- 2. mesto: Španija - Poljska)
1.45 Hokej na travi* (finale 1.- 2. mesto, M)
2.00 Boks
2.30 dnevni pregled dogodkov

danes 29 kompletov medalj

9.00: KANU - KAJAK (finale, M: K1 - 1000 m)
9.30: VATERPOLO (kvalifikacije: 3 tekme)
KANU - KAJAK (finale, M: C1 - 1000 m)
10.00: ROKOMET (finale 3.- 4. mesto, Ž)
BOKS (finali v 6 kategorijah)
KANU - KAJAK (finale, Ž: K4 - 500 m)
10.30: KANU - KAJAK (finale, M: K2 - 1000 m)
11.00: KOŠARKA (finale 5.- 6. mesto, M)
KANU - KAJAK (finale, M: C2 - 1000 m)
11.30: KANU - KAJAK (finale, M: K4 - 1000 m)
12.00: ROKOMET (finale 1.- 2. mesto, Ž)
13.00: KOŠARKA (finale 3.- 4. mesto, M: Litva - SND)
15.00: ROKOMET (finale 3.- 4. mesto, M)
TENIS (finale, Ž: dvojice; finale, M: posamezno)
16.00: GIMNASTIKA (finale: ritmčna)
17.00: ROKOMET (finale 1.- 2. mesto, M)

HOKEJ NA TRAVI (finale 3.- 4. mesto, M)
17.30: VATERPOLO (kvalifikacije: 1 tekma; polfinalni tekmi)
18.30: ATLETIKA (finale, Ž: višina)
18.55: ATLETIKA (finale, M: kopje)
19.00: ATLETIKA (finale, Ž: 4x100 m)
19.20: ATLETIKA (finale, M: 4x100 m)
19.30: HOKEJ NA TRAVI (finale 1.- 2. mesto, M)
19.50: ATLETIKA (finale, Ž: 1500 m)
20.00: NOGOMET (finale 1.- 2. mesto: Španija - Poljska)
KOŠARKA (finale 7.- 8. mesto, M)
20.15: ATLETIKA (finale, M: 1500 m)
20.40: ATLETIKA (finale, M: 5000 m)
21.15: ATLETIKA (finale, Ž: 4x400 m)
21.40: ATLETIKA (finale, M: 4x400 m)
22.00: KOŠARKA (finale 1.- 2. mesto, M: Hrvaška - ZDA)

TMC

8.30 Kanu* (več finalov*)
10.00 Boks* (6 kategorij*)
11.00 Tenis* (dvojice Ž*)
13.00 Košarka (finale 3.- 4. mesto, M: Litva - SND)
14.30 Tenis* (finale M*)
17.00 Ritmčna gimnastika*
18.45 Vaterpolo (polfinali)
19.00 Atletika* (4x400 m M* in Ž*)
19.45 Atletika* (1500 m Ž*)
20.00 Nogomet* (finale 1.- 2. mesto: Španija - Poljska)
20.10 Atletika* (1500 m M; 5000 m M*; 4x400 m M* in Ž*)
22.00 Košarka* (finale 1.- 2. mesto, M*: ZDA - Hrvaška)
23.30 pregled dogodkov in kolajn; registrirani posnetki

* označuje finale

XXV. olimpijske igre

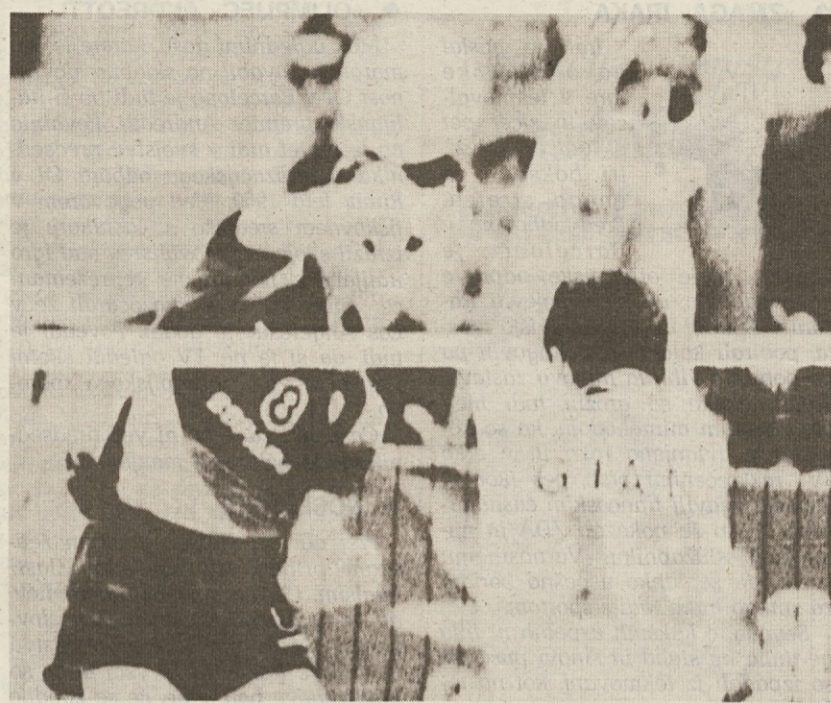

Italijanski odbojkarji so se poslovili od medalje Z dvignjeno glavo!

Ker je v Italiji rezultat edino merilo v športu, pomeni poraz odbojkarjev proti Nizozemski in njihova posledična izločitev iz boja za zlato olimpijsko medaljo za italijansko odbojgarsko gibanje pravi šok, huda izguba s težavo pridobljenega imidža. Funkcionarji odbojgarske zveze in prvoligaških klubov so si od napovedanega in zdaj spodletelega olimpijskega slavja bržkone po tistem nadejali, da jim bo ta omogočil v srcih ljubiteljev športa in v očeh medijev in domačega kapitala nadomestiti vse bolj diskreditirano košarko in izrezati še malo večji kosček torte, ki je sicer skoraj izključna odmerjena »bogu nogometu«.

Zdaj so se sanje nemara razblinile, kar ne bo ostalo brez posledic niti v žepih igralcev. In kako so na vse to reagirali v taboru azzurrov? V znamenju največjega fair playa. Lahko bi brenkali na strune nogometišev, ki z znanimi floskulami o stresu, preveliki vročini, prehudemu mrazu, naši niso vajeni tega, pa onega in še tretjega, prekratkim počitnicam (tudi to smo že slišali, sic!) že leta uspešno vlečejo za nos na stotisoče sedečih športnikov (a v zadnjih časih jih uspešno posnemajo še košarkarji). Lahko bi krivdo zvalili na sodnike, ti so vedno učinkoviti grešni kozel, ali pa na sistem, ki duši posameznika, na tujce, ki jemljejo mesto v moštvu, in še bi lahko naštevali.

Namesto tega pa samokritika in lucidna analiza trenerja Valasca, obžalovanje kapetana ekipe Lucchette (»samo razočarani, žal mi je za vse, najraje bi se zatekel v Tibet, ker me je sram«), želja po takojšnji oddolžitvi. Nobenega iskanja opravičevanj,

pa tudi nobenih histeričnih in nesramnih izpadov med tekmo in po njej. Skratka, azzurri so pokazali, da znajo tudi športno izgubljati.

Kdaj se bodo tudi oni »pokvarili«, ne vemo. Verjetno jim bosta denar in slava prej ali slej udarila v glavo. Za zdaj pa ohranjajo še neverjetno prinstnost, ki je kljub navalu milijard in povečanemu zanimanju za to panogo k sreči še vedno značilna za odbojko. Navsezadnje lahko v A ligi samo še na odbojgarskih igriščih doživiš, da se igralec gostujoče ekipe po zmagi njegove ekipe sredi

dvorane vpricho domačih navijačev mirno lahko pogovarja z novinarjem ali znanecem, ne da bi mu bilo treba opazovati, od kod bo priletel kovane in ne da bi mu bil dostop v slačilnico omogočen edinole preko platnenega premičnega tunela.

Prav zato lahko zapišemo, da so Velascovi fantje, prav v trenutku, ko so doživeli svoj največji športni neuspeh, znova dokazali, da niso samo medijski fenomeni, temveč pravi šampjoni.

Na sliki AP: s srečanja Španija - Italija.

Sreča - največja Skansijeva vrlina

Ni kaj: moram priznati, da me zamenjava plavih majic s šestimi baklami z rdečimi s šahovnico sploh ni odvrnila od tega, da nadaljujem z navijanjem za bivše jugoslovske košarkarje. Lahko je to navada, lahko je to zato, ker sem te igralce spremljal skozi vso njihovo kariero, še najbolj verjetno pa je zaradi tega, ker v teh igralcih vidim edine, ki v Evropi še znajo igrati košarko. Ko namreč vidim Italijane, Špance ali, Bog ne daj, Francoze, potem moja navdušenost za košarko, ki traja od malih nog, naglo splahni in se navdušujem celo nad nogometom ali rokometom, kar bi si pred leti ne predstavljal niti v najgroznejših nočnih morah.

In prav zato sem včeraj izgubil približno kilogram živcev ob gledanju infarktne tekme (s to vročino povrh!) med Hrvaško in SND. Tile SND so bili do pičice natanko ista postava, ki je pred dvema letoma v Argentini osvojila srebrno kolajno in zakaj naj bi bili lahek plen Hrvatov, sploh nisem mogel razumeti. Znano je, da bivši Sovjeti zagirajo resno le na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah. Nihče se ni očitno ničesar naučil od njihove zmage v skupini proti prav tako favoriziranim Litvancem, tudi Hrvati očitno ne.

Začeli so tekmo z enim centrom in tremi beki, potem z dvema centroma, nakar so preizkusili še vso klop (in hvala Bogu, da se Skansi ni spomnil še na Arapoviča, kajti sicer bi raztreščil televizor) in skozi vso tekmo,

sploh niso vedeli kaj početi. Če je Vranković delil Rusom »banane«, potem ni bilo obrambe proti Volkovim trojkam. Če je igral samo (sicer izvrstni) Radja, potem ni bilo skoka ne obrambe proti prodorom, Kukoč je ves čas taval po igrišču v iskanju inspiracije, Petrovič se je kregal z Migliniek-som in Gorinom in Hrvaška je »pridno« izgubljala tekmo. Po vsem tem se je Rusom odprlo pri metanju trojk, ki so sicer njihovo znano orožje, ki pa seveda ne more vedno delovati, tako da je vse kazalo na poraz Hrvatov. Na koncu pa je Peter Skansi pravzaprav pokazal eno njegovih najodločilnejših vrlin, beri ogromno srečo, in vse se je dobro končalo.

Konec koncev je bil zaključek te tekme tudi maščevanje za že legendarni poraz proti Sovjetski zvezi v polfinalu svetovnega prvenstva pred šestimi leti in to naj bi me tudi razveselilo. Ne morem pa si kaj, da ne pomislim, kako je Jugoslavija te iste nasprotnike osmešila v Argentini. Dobro, to je le Hrvaška in kot sem že zapisal, tej ekipi manjka igralec vsaj približno enakovrednega Juriju Zdvocu, ali vseeno igra bi morala biti vsaj podobna, pa ni. Hrvati naj se torej upravičeno veselijo srebra in naslova »najboljših med normalnimi ljudmi«, ali zato, da spet vidimo nekaj dobre košarke, bo treba očitno še počakati.

Kar se tiče ekipnih športov še kratak dodatek: v odbojki je Nizozemska odpravila Kubo s 3:0 v polfinalu. Zanima me sedaj, kaj bodo pisali kubanski novinarji o »fracasu« njihove ekipe. Upam vsaj, da bodo malo bolj šli od Italijanov, pa čeprav bi oni res imeli razlog, da napišejo marsikatero pikro. SERGIO TAVČAR

Šport doma in po svetu

Udinese včeraj najel Poljaka Kozminkskega

VIDEM — Vodstvo videmskega prvoligaša je včeraj sklenilo dve pomembni pogodbi: društvo je namreč dobilo novega sponzorja (Gaudianello) in najelo novega tujca, Poljaka Jana Kozminkskega, ki je igral za Krakov.

Kozminkski, ki je star le 20 let, je član državne reprezentance, ki se mu na olimpijskih igrah v Španiji. Poljski nogometaš je podpisal dvoletno pogodbo z videmskim društvom.

Prijateljske tekme

V sredo zvečer so odigrali več prijateljskih nogometnih tekem. V Modeni je Milan, ob sijajni igri Savičevića, premagal domače moštvo s 3:0 (2:0). Za državne prvake so bili uspešni: Papin, Savičević in Mas-saro.

Inter je v Reggio Emilii odpravil Reggiano z 2:1 (1:0) z zadetkoma

Sose in Schillacija, za Reggiano pa je bil uspešen De Falco.

Srečanje v Veroni med domačim drugoligašem in Manchesterjem Cityjem se je končalo z 2:2 (1:2). V kraju Forte dei Marmi je Pisa odpravila Tunizijo s 3:1 (1:1), Genoa pa je po pričakovanju s 3:1 (2:0) odpravila Alessandrio.

Prost k Williamsu

PARIZ — Vse kaže, da bo francoski pilot Alain Prost v prihodnji sezoni vozil na Williamsu. Pri avtomobilski hiši Renault vesti, ki jo je objavil italijanski tisk, niso demantirali. Eden od odgovornih pri Renaultu pa je dejal: »Pilot je sicer na seznamu možnih kandidatov, to pa še ne pomeni, da bo Prost vozil na Williamsu.«

Objavili seznam ekip italijanske košarkarske B lige Jadranova gostovanja: 10.000 km

Italijanska košarkarska zveza je sporočila seznam štirih skupin B lige, v kateri bo v tej sezoni igrala tudi naša združena ekipa Jadrana TKB.

Jadran je v B skupini, kjer so še: Pallacanestro Pordenone Mestrina Basket Mestre Prometheus San Donà del Piave Legnolex Oderzo (Treviso) Gira Vulcal Ozzano Emilia ASA Coopcostruttori Argenta (FE) Stefano Giorgi Cento (Ferrara) Basket Iter Ravenna Banca Pop. Faenza (Rvena) Titano San Marco Rep. San Marino Stamura Basket Ancona Sutor Montegrano (A. Piceno) Porto San Elpidio (Ascoli Piceno) Bon Merk Montecchio (Pesaro) US Lavaal Campli (Teramo)

V tej skupini je torej kar pet ekip, ki so v tej sezoni napredovale iz C v B ligo, in sicer: Mestrina, Argenta,

San Marino, Montecchio in seveda Jadran TKB. Ena ekipa pa je izpadla iz B-1 lige, to je Ravenna. Vse ostale pa so že lani igrale v B ligo.

Jadranova gostovanja pa bodo v tej sezoni še kako dolga in naporna. Naši košarkarji bodo morali prepotovati kar 10.200 km. Najdaljše gostovanje bo v kraj Campli pri Teramu (1.300 km), tu pa so še Ancona (1.020 km), San Elpidio (1.100 km), Montegrano (1.120 km), tako da izgledajo potovanja v Ozzano (620 km), Ravenna (580 km) itd. kot krajši izleti.

Sovodenjci spet uspešni na trofeji KSD Vipava

Pred kratkim se je na Peči končala 2. trofeja KSD Vipava, na kateri

so nastopile štiri ekipe: Sovodnje, Vrh, Peč-Rupa in Gabrje. Moški in ženske so se spoprijele v nogometu in odbojki, ženske v igri med dvema ognjema, na sporedu pa je bila tudi mešana štafeta. Odigrali pa so še nogometno tekmo »poročeni-neporočeni«.

Tekme so se odvijale vsak večer skozi dva tedna in prisostovalo jim je veliko število občinstva.

Najuspešnejši že drugo leto zaporedoma so bili Sovodenjci, ki so si tudi prisvojili v trajno lastno trofejo. Druga je bila ekipa Peč-Rupa, nakar Vrh in Gabrje. Posebna komisija je tudi nagradila najboljše strelce, nogoemtaše, odbojkarje, vratarje in sodnike.

Posebna zahvala gre vsem sponzorjem, odobrnikom in članom društva, ki so se močno potrudili, da je prireditev zelo lepo uspela. (KT)

Živahna dejavnost na Primorskem

Stojković v Koprju

KOPER — Dragan Stojković, nogometni reprezentant bivše Jugoslavije, ki že dalj časa igra v tujini in je zadnjo prvenstvo odigral za italijanskega prvoligaša Verono, je te dni v Koprju na krajšem odmoru, kjer vendarle brez nogometa ne more in vadi z nogometaši Koprja.

Danes in jutri bo gost rumenomodrih na turnirju v Dekanih, ki bodo nastopili močno oslabljeni, brez Bečaja, Mekića, Sabadina in Poljška. Razveseljiva novica iz tabora rumenomodrih pa je vest, da ima vratar Boško Bošković pravico nastopa že v 1. kolu, ko bo Koper gostoval v Novi Gorici.

**Izolani boljši od Romunov
IZOLA BELVEDUR -
POLITEHNIKA 2:1 (2:0).
IZOLA — V prijateljski medna-**

rodni nogometni tekmi so Izolani po obojestransko izjemno zagnani in tudi dopadljivi igri premagali romunskega predstavnika v pokalu UEFA.

Pred okrog 300 gledalci je sodil Tabar iz Portoroža, zadetke pa so dosegli Čendak 2 za Izolo Belvedur ter Cuc za Politehniko.

Dvodnevni turnir

KOPER — Danes in jutri bo v obalnih mestih nekaj zanimivih in odmevnih športnih prireditev. V središču pozornosti bo vsekakor dvodnevni dekanski nogometni turnir, ob njem pa še današnja kajakanu regata na mirnih vodah, ki jo organizirajo kajakaški delavci Žusterne v počastitev 10. obletnice de-

lovanja kluba. Pričela se bo ob 17. uri v Koprskem zalivu. Zvečer pa bo živahno v Portorožu, kjer bo ob 22. uri start 8. nočnega portoroškega teka pred hotelom Riviera, potekal pa bo na 5500 m dolgi progi.

Tudi vaterpolisti

Danes pričenjajo z drugim delom slovenskega prvenstva vaterpolisti. Ob kranjskem Triglavu je Koper edini kandidat za osvovitev naslova prvega državnega prvaka v svobodni Sloveniji.

Drevi igrajo Koprčani v Kranju s tamakjšnjim Kranjem 90, jutri zvečer ob 21. uri pa v Žusterni v derbiju prvenstva s Triglavom odločilno tekmo za državni naslov. (Kreft)

obvestila

SK DEVIN
prireja danes, 8., in jutri, 9. t. m. šagro v Zgoniku.

Vabljeni
TPK SIRENA

obveščila, da bo danes, 8. in jutri, 9. t.m. društveni praznik (»karamalada«) od 19. ure dalje.

TPK SIRENA
organizira tečaj surfa od 17. do 21. avgusta. Informacije in vpisovanje en teden prej na sedežu društva, Miramarski drevored 32, tel. 422696.

ZSSDI
obveščila, da bo urad v Trstu do 21. avgusta odprto od 8.30 do 13.00.

ŠZ JADRAN
obveščila vse udeležence košarkarskega tečaja v Poreču, ki bo od 10. do 17. t.m., da bo odhod v Poreč v ponedeljek, 10. t.m. ob 14. uri izpred Prosvetnega doma na Opčinah.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Ziro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglašit: trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIEST Srl (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
Fax 0481/532958

CEZANA - Ul. Ristori 23
Tel. (0432) 731190
FAX 0432/730462

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG